

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti A Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst A Din 3.—, večji inzerati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Rnafijska ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SNEG IN MRAZ PO VSEJ EVROPI

Tudi pri nas je zavlada prav sibirski zima — Na Dolenjskem je bilo davi 27 stopenj pod ničlo

Ljubljana, 13. februarja. Mrzli val, ki so ga vremenski preroki napovedovali že par dni, je končno dosegel tudi naše kraje. V noči od petka na soboto je temperatura hitro padla in davi je bilo v Ljubljani tako mrzlo, kakor v letošnji zimi še ne. Termometer je kazal ob 8. jutraj 21 stopenj pod ničlo in se je do popoldne dvignil samo za par stopenj.

Tudi iz vseh ostalih krajev dravske banovine poročajo, da je pritisk nenehno huda zima. Najhuši mraz imajo na Dolenjskem, kjer so v St. Janžu davi zabeležili 27 stopenj pod ničlo. V Dravogradu je znašala temperatura davi 25. v Brežicah pa 26 stopenj pod ničlo. Najvišjo temperaturo so imeli na Rakeku, kjer je bilo jutraj samo 12 stopenj pod ničlo.

Zaradi hudega mraza je bil danes živiliški trg v Ljubljani skoro popolnoma prazen. Mlekarice pa so dovažale zmrazeno mleko. V mnogih hišah so zmrazili tudi vodomere in plinomeri tako da se je februarjska zima uveljavila prav nenaravno.

Železniški promet je deloma zaradi velikega snega pa tudi zaradi hudega mraza precej oviran. Lokalni vlaki vozijo še nekoliko normalno, mednarodni vlaki pa imajo velike zamude. Jutranji brzovlak iz Beograda je imel 130 minut zamude, nočni simphon express 84. dunajski brzovlak na 46 minut zamude.

Promet na liški progi ustavljen

Zagreb, 13. februarja. N. Po presledku 36 ur je prispel prvi vlak iz Splita. Toda medtem se je v Liki sneg polajvil.

sneg, ki ga je padlo za meter in pol na progi med postajama Malovanom in Padjenom, tako da je bil promet ustavljen. Direkcija državnih železnic je napovedala, da je promet na liški progi ukinjen za dva do tri dni.

4 metre snega v vrbaski banovini

Banjaluka, 13. februarja. N. Sneg je danes zaustavil promet po vsej vrbaski banovini. Zapadlo ga je ponekod do 4 m visoko. Nekateri vasi so docela odrezane od sveta in je nastala nevarnost, da ljudje ostanejo brez vsake hrane. Z gora so prišle cele tolne gladnih volkov, ki so le še počale nevarnost. Poleg vsega tega pa so se pojavili še tatovi, ki so ukradli iz kmečkih hlevov že 19 glav goveje živine in mnogo prašičev.

Sibirski zima na Češkem

Praga, 13. februarja. g. Val mraza traja dalje. V Pragi znaša temperatura povprečno 16 stopenj pod ničlo, v obmejnem gorovju 20 stopenj pod ničlo. Iz Tatve javljajo rekordno temperaturo 34 stopenj pod ničlo. Temperatura tekem včerajšnjega dne nikjer ni bila višja kot 10 stopenj pod ničlo.

Snežni meteži na Madžarskem

Budimpešta, 13. februarja. Č. Poslednja dva dni so divjali po vsej Madžarski snežni meteži. Ponekod je dosegel sneg višino 3 m. Zameti so povzročili velike zamude vlakov, ki prihajajo iz Jugoslavije in Rumunije. V Budimpešti sami je včeraj popol-

dne snežilo tako, da se je ustavil ves promet v mestu. Mestna uprava je najela 2 tisoč delavcev, ki so odkidali sneg, da se je spet lahko razvil normalen promet.

V Rumuniji je ustavljen ves promet

Bukarešta, 13. februarja. Č. V Rumuniji divjajo snežni viharji. Temperatura je padla na minimum. V Erdelju so železniške proge tako zametene, da promet vlakov ni mogoč. Na mnogih mestih je dosegel sneg višino 2 m. Iz Temišvara je 24 ur ni odšel noben vlak. Veliki meteži divjajo tudi v Bukovini in v Besarabiji.

Volkovi na Poljskem

Varšava, 13. februarja. g. Po vsem Poljskem vlada hud mraz. V severnih delih znaša temperatura 32 stopenj pod ničlo. V okraju Vile so se pojavila velika krda volkov.

Viharji na morju

Rim, 13. februarja. Č. V Neapeljskem zalivu je divjal silen vihar, ki je preprečil ves pomorski promet. V luko je danes prispel transoceanski parnik »Roma«, ki se je zadnja dva dni z velikimi napori boril proti razburkanim valovom. Na poti od Gibraltarja se je polastila potnikov panika, ter so jih le z velikimi težavami pomirili. Na parniku »Acquas« so visoki valovi ubili enega mornarja.

London, 13. februarja. AA. V Londonu in v severnih in v zapadnih krajih sneži. Pomorski promet v Rokavskem prelivu je zelo oviran.

Novi jugoslovenski poslanik v Budimpešti

Budimpešta, 13. februarja. Včeraj popoldne je prispel v Budimpešto z brzovlakom iz Beograda, ki je imel zaradi snežnih metežev dve uri in pol zakasnitve, novi jugoslovenski poslanik v Budimpešti g. Jovan Dudić. Na postaji ga je sprejelo osebje jugoslovenskega poslanstva s članom jugoslovenske kolonije in mnogo novinarjev. Sprejem na postaji je bil zelo prijeten. Budimpeštanski tisk prav tako simpatično in priščno pozdravlja novega jugoslovenskega poslanika.

Laval o gospodarski krizi v Franciji

Pariz, 13. februarja. Č. Ministrski predsednik Laval je imel sredi v parlamentarnem odboru za industrijo in poljedelstvo govor o trgovinskem položaju države in o splošni gospodarski krizi. Laval je naglašal, da Francija ni ostala brezbrizna, ko se je pojavila svetovna kriza, dogodki pa so jo medtem prehiteli. Po krizi poljedelstva se je pojavila kriza v industriji in zaradi te je trpel kreditni sistem. 14 držav moralo opustiti svoj zlati standard. Čeprav je ostala francoska valuta čvrsta, je vendar znatno nazadovala francoska zunanja trgovina in porastla nezaposlenost v državi. Francoska vlada je menila, da bo z omejitvijo uvoza izenačil razmerje med uvozno in izvozno bilanco, toda to se ji doslej še ni posrečilo. Francija je pripravljena z vsemi svojimi razpoložljivimi sredstvi pomagati pri ublažitvi splošne gospodarske krize.

Klajpeda pred DN

Ženeva, 13. februarja. Č. Dogodki v Klajpedi pridejo jutri na dnevi red seje sveta Društva narodov. Litvo bo zastopal zunanji minister Zaunius. Politični krogi ugibajo, kaj bo sklenil svet na jutrišnji seji o tem vprašanju. Pri tem jemljejo v poštev dve možnosti, da bo svet predložil nemško pritožbo mednarodnemu razsodišču v Haag ali pa da bo sam pomirjevalno uplaval na razvoj nemško-poljsko-litovskega konflikta.

Ruski kmetje nezadovoljni

Moskva, 13. februarja. AA. »Pravda« prinaša članek nekakega novega boljševskega teoretika Meknisa, ki piše, da vlada med kmeti nezadovoljstvo, ker bi radi da bi se njihovi pridelki razdelili v skladu z njihovimi potrebami ne glede na interese države.

Čitajte tedensko revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

Banovinski svet o socialnih problemih

Razprava o proračunu socialnega oddelka

V Ljubljani, dne 13. februarja. Banovinski svet je danes nadaljeval razpravo o socialnih problemih dravske banovine. V razpravi o proračunu oddelka za socialno politiko in narodno zdravje je odvetnik v Kočevju dr. Sajovic v daljšem govoru med drugim ugotovil, da znaša proračun za socialni oddelke sicer

1/4 celotnega proračuna, vendar je za tako važen oddelak še vedno premajhen. Na drugi strani pa priča, da posveča banska uprava socialnim in zdravstvenim problemom naše banovine vso pažnjo. Toda višje sile so preprečile, da ne more dati iz teh postavk ljudstvu še več. Dr. Sajovic je razlagal tudi svoje mnenje o vzrokih sedanje gospodarske krize in o lekkih, ki bi jo omilili. Glede

podpore za bratovske skladnice je priporočal, naj bi banska uprava pročila tozadevne pravilnike. Banska uprava naj bi dala tudi pobudo in delno podporo za ustanovitev zavetišč v industrijskih krajih v obliki nekakih delavskih domov. Vzdrževanje teh domov naj bi padlo v glavnem na delodajalce, občine itd. Za dekleta, ki so zaposlena v industrijah in dostikrat prepuščena vsem nevarnostim, naj bi se morala pobrigravati Kolo jugoslovanskih sester. V nadaljnjih izjavah se je dr. Sajovic dotaknil tudi problema štednje, ki utegne bolj škoditi kot koristiti. Pozdravlja je postavko za podporo stažistom; glede zdravnikov, ki dobe službe na deželi, pa priporoča, naj bi se nastavliali starejši ljudje s prakso in pa po možnosti zdravniki s kakim specializiranim znanjem.

G. ban je nato opozoril, da se je Sokol z ustanovitvijo svojih socialnih odsekov zavzel za zapuščeno mladino, zaposleno v industrijah, in za materialne in moralne

podpore potreben obrtniški naraščaj. Take akcije je banska uprava z veseljem vedno podpirala.

Industrijec g. Zadravec Jakob je pripomnil k poziciji

o vajeniških domovih, da je treba upoštevati slab socialen položaj obrtnikov in pa slabo vzgojo vajencev, ki pridejo v uk. Priznava hvalovredno skrb banske uprave za naše vajence s podporo za Vajeniški dom v Ljubljani, ki pa je šele v začetnem razvojnem stadiju. Želeli bi bilo, da se razvije na zdravni podlagi v dober in koristen zavod.

Okrožna udruženja naj ustanovijo štipendije za posebno nadarjene vajence. Take štipendije pa ustanove lahko tudi druge sreske korporacije. Zavod sam naj bi bil sam internat, vajenci naj bi dobivali strokovni pouk pri dobrih mojstrih.

G. Solari je opozoril na potrebo

preskrbe kmečkih delavcev za stara leta. Mlade kmečke delovne sile silijo v mesta največ zaradi dejstva, da dobe na starost v raznih javnih službah primerno pokojnino in jim ni treba na stara leta beračiti. G. Lončar je priporočal banski upravi, naj podpre s primernimi sredstvi ustanovitev porodnišnice v Trzinu.

Bivši zdravstveni zastop je pripravil že vse potrebno za ustanovitev porodnišnice v Trzinu, vendar ni mogel načrta uresničiti, ker je bil razpuščen.

G. Gorčar Matija se je zahvalil g. banu za njegovo osebno poštrenovalno pažnjo, katero je posvetil ljudstvu in krajem ob hudih elementarnih nevarnostih v preteklem letu. S hitro podporo je g. ban rešil prizadete najbujšega po geshu: dvakrat da, kdor hitro da.

Razprava ob 12. še traja.

Žateški hmeljarji bodo zažgali 60.000 stotov hmelja lanske letine

da preprečijo padec cen, ker vlada preostalega hmelja ni odkupila

Praga, 13. febr. g. Kakor poroča »Česke Slovo« so baje žateški hmeljarji sklenili, da bodo 60.000 stotov žateškega hmelja lanske letine, ki ga niso mogli prodati, zažgali, da tako preprečijo padec cen na hmeljskem trgu. Prvotno se je Zveza hmeljarjev obrnila na vlado, naj bi vso to zalogo hmelja kupila

za pavšalno ceno 20 milijonov Kč. Vlada je stavila predlog, naj bi se ta hmelj ne uporablja za izdelovanje piva, temveč za izdelovanje hmeljskega ekstrakta, ki ga potrebuje industrija mila in parfumov. Ta predlog pa je odklonila zveza hmeljarjev.

Pravilnik o izdajanju zdravniških spričeval

Beograd, 13. februarja. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je predpisal pravilnik o obliki, vsebini in načinu izdajanja zdravniških spričeval. Pravilnik določa med drugim:

Zdravniki, ki imajo pravico vršiti zasebno zdravniško prakso po odredbah zakona o zdravniških, imajo s tem tudi pravico izdajati zdravniška spričevala preiskanim ljudem glede njihovega zdravja ali bolezni. Pod pojem bolezni spadajo tudi rane vseh vrst.

Zdravniki so dolžni v svoji zasebni praksi voditi register o vsaki preiskani osebi, ki so ji izdali zdravniško spričevalo.

Zdravniška spričevala se izdajajo samo v državnem jeziku.

Izdajanje zdravniških spričeval po uradni dolžnosti po odredbah zakona in na zahtevo javnih oblasti in ustanov vrše pristojni zdravniki v državni, banovinski in občinski službi, vsak na svojem področju. Zdravniki, ki se bavijo z zasebno prakso, smejo in morajo v nujnih primerih izdati tudi uradna zdravniška spričevala v kraju svojega stalnega bivanja.

Zdravniška spričevala se smejo izdajati samo na predpisnem obrazcu, ki ga zdravniške zbornice dajo natiskati za svoje področje, in sicer najkasneje mesec dni po razglasitvi tega pravilnika.

Ta pravilnik stopi v veljavo 15 dni po razglasu v »Službenih Novinah«.

Predavanje o našem Primorju v Gradcu

Gradec, 13. februarja. AA. Sredi je predaval v veliki dvorani tukajšnje »Urani« univ. prof. dr. Gernot o jugoslovenskem Primorju, zlasti o Dalmaciji. Njegovo predavanje je bilo spremljano s skopimi simpatijami orisal prirodne lepote jugoslovenskega Primorja. Dvorana je bila nabito polna občinstva, ki je z velikim zanimanjem sledilo predavatelju.

Znižanje uradniških plač v Franciji

Pariz, 13. februarja. Več senatorjev je vlozilo zakonski predlog, naj se zaradi vedno večje krize in splošnega nazadovanja cen zniža tudi plače vsem državnim uslužbencem.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 13. februarja. AA. Vremensko poročilo direktorja državnih železnic v Ljubljani po stanju ob 8. jutraj: Bistrič-Bolnjsko jezero —23, jasno, snega 60 cm, Bled-jezero —20, jasno, snega 65 cm, Brežice —26, jasno, snega 50 cm, Celje —20, jasno, snega 28 cm, Dravograd-Meža —25, jasno, snega 26 cm, Jesenice —15, jasno, snega 48 cm, Kamnik —18, jasno, snega 22 cm, Kranjska gora —21, snega 60 cm, Kočevje —25, jasno, snega 34 cm, Kotoriba —17, jasno, snega 15 cm, Ljubljana g. k. —21, megla, snega 38 cm, Ljubotomer —19, jasno, snega 17 cm, Maribor g. k. —14, jasno, snega 35 cm, Novo mesto —22, jasno, snega 17 cm, St. Janž na Dolenjskem —27, jasno, snega 40 cm, Trzin —14, jasno, snega 45 cm, Rakek —12, jasno, snega 40 cm.

JZSS je prejel davi nastopna vremenska poročila: Bloke: —13, 30 cm novega snega pršica, smuka prav dobra, avtobusni promet je ustavljen; Rakitna: —6, vreme jasno, 40 cm snega pršica, smuka prav dobra; Zelenica: na stari podlagi 30 cm snega, smuka prav dobra, brez vetra; Sv. Križ nad Jesenicami: na stari podlagi 60 cm pršica, —8, jasno, močan sever; Sv. Planina nad Zagorjem: —13, 75 cm snega, smuka dobra.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

danesh ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Devize: Amsterdam 2265,19 do 2276,55, Berlin 1333,60—1344,40, Bruxelles 783,19—787,13, Curih 1096,15—1101,63, London 192,82—194,42, Newyork 5394,35 do 5622,61, Pariz 221,22—222,34, Praga 166,27—167,13, Trst 291,10—293,50.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9,05, Pariz 20,21, London 17,65, Newyork 512,37, Bruselj 71,50, Milan 26,55 in pol, Madrid 40,50, Amsterdam 207, Berlin 122, Sofija 3,71, Praga 15,17, Varšava 57,45, Bukarešta 3,0225.

Amerika se zateka k inflaciji

Za omiljenje trenutne kreditne krize bo izdanih za 500 milijonov dolarjev novih bankovcev

Washington, 13. febr. Č. Novi finančni ukrepi, sklenjeni na včerajšnji medstrankarski konferenci, katere so se udeležili predsednik Hoover ter voditelji obeh strank v washingtonskem kongresu, po uradnem zatrdilu ne pomenijo nikakršnega pričetka inflacijske politike v Zedinjenih državah. Izdali bodo nove bankovce za 500 milijonov dolarjev, toda ne, da bi z njimi krili primanjkljaj v državnem gospodarstvu, ki je medtem narastel na 455 milijonov dolarjev (25,5 milijard dinarjev), marveč

da se pomore ameriškemu gospodarstvu življenju iz trenutne kreditne krize. Finančni ukrepi bodo oživili denarna tržišča, banke bodo lahko svoje vrednostne papirje eskomptirale pri glavni rezervni banki in tako pridobile večjo likvidnost v svojem poslovanju. Finančni ukrepi pa bodo finančnim zavodom dali obenem možnost, da zberejo večje kapitala, kar bo ameriškemu gospodarstvu znatno pomagalo ter olajšalo splošni gospodarski položaj, ki je nastal sprito finančne krize.

Pred preosnovo rumunske vlade?

Važna avdijenca Titulescu pri kralju Karolu — Ministrski predsednik Jorga o možnosti koncentracijske vlade

Bukarešta, 13. februarja. Veliko pozornost je zbudilo dejstvo, da je londonski poslanik Titulescu, ki se udeležuje razorožitvene konference v Ženevi, telefonično zaprosil za nujno avdijenco pri kralju Karolu. Baje gre za važno poročilo, ki se tiče rumunske zunanje politike. Zaprposna avdijenca Titulescu je bila določena za jutri popoldne. Titulescu prihaja v Bukarešto, da spravi v sklad svoje stalne glade na zunanje-politična vprašanja s stališčem vlade. Predvsem gre za pogajanja z Rusijo in za razorožitveno vprašanje, ki obstojajo nesoglasja med njim in zunanji ministrom Ghikio, ki se tudi mudi v Ženevi. Ministrski predsednik Jorga je bil predvčerajšnjim v avdijenci pri kralju ter mu poročal o zapletenem notranje-političnem položaju Kralja Karol je že 24. januarja ob člane reda kralja Ferdinanda izrazil svoje staro željo po koncentracijski vladi. Tudi ekspozice, ki ga je Jorga v svoji avdijenci izročil kralju, se je bavi s tem vprašanjem. Ministrski predsednik je izjavil, da v sedanjih razmerah sicer ne veruje v možnost uresničevanja kraljeve želje, poudaril pa je, da bo kralju pomagal z vsemi sredstvi, da se sestavi koncentracijska vlada.

Bukarešta, 13. februarja. g. S splošno napetostjo pričakujejo rumunski politični krogi dvodnevno posvetovanje kralja s Titulescom. Dejstvo, da je kralj za danes in jutri odpovedal vse avdijence kaže, da se namestava s Titulescom temeljito razgovoriti o vseh zunanjih in notranje-političnih vprašanjih »Cuventul« beležijo govornice, da bo Titulescu s kraljem v glavnem govoril o pogajanjih s sovjetsko Rusijo, ker z dosežanimi smernicami ni zadovoljen in bo kralju predložil novo bazo za pogajanja. Razumljivo ne manjka tudi govorice, ki zahtevajo, da je pozicija Jorgove vlade ome-

jana in da se hoče Titulescu s kraljem v glavnem posvetovati o notranje-političnih vprašanjih. S poklicane strani pa zagotavljajo, da gre samo za obširen zunanje-politični referat, ker je Titulescu kot londonski poslanik odlično poučen o vseh vprašanjih zunanje politike.

Angleško-francoski sporazum

Pariz, 13. febr. s. V teku razgovorov med ministrskim predsednikom Lavalom in poslanikom Tyrellom je bilo izdelano besedilo angleško-francoskega sporazuma, ki bo izročeno trenutno v Ženevi bivajočemu zunanemu ministru Simonu. Kakor se je izvedelo, je Laval sporazumen z doseženim dogovorom, ki bo tudi objavljen, čim bo nanj pristala angleška vlada. Po tem osnutku se bo reparacijska konferenca vršila v mesecu juniju. Dogovor med angleško in francosko vlado bo predložen ostalim vladam v vednost.

Kitajski pritisk na DN

Ženeva, 13. februarja. AA. Sinoči je imel Svet DN tajno sejo, katere so se udeležili vsi delegati razen Kitajske in Japonske. Svet je vzel na znanje pismo Kitajske, ki zahteva sklicanje skupščine DN. Plenarna seja Sveta bo v nedeljeljek. Na tej seji bodo določili dan sestanka skupščine. Ker je Kitajska zahtevala naj DN uveljavi čl. 15 statuta bo Svet DN razpravljal o konfliktu na Daljnem vzhodu na osnovi čl. 10 in 11.

Albert Bassermann

najslavnejši karakterni igralec v najbrljantnejši svoji vlogi kot preiskovalni sodnik, oče in človek...

Gustav Fröhlich

ter nadalje

Hans Brausewetter, Charlotte Ander, Annie Markart, Edith Meinhard, Julius Falkenstein

v velikem Ufinem filmu produkcije E. Pommer po znamenitem gledališkem komadu

Pride!
Elitni kino Matica

PREISKAVI

Zima v srcih — v roki suša

Tehtne besede predsednika dr. Frana Windischerja na občnem zboru NG

Ljubljana, 13. februarja.

Ze sama udeležba na sročnjem občnem zboru Narodne Galerije je neovrgljiv dokaz, kako upravičena je v naslovu navedena obdoba naše javnosti, ki jo je izrekel predsednik g. dr. Fran Windischer v svojem velikem in do zadnje besedice premišljenem uvodnem govoru. Svojo kulturo poudarjamo, a ne mislimo, da je NG nerazdružljiva z našim prestižem.

Predsednik g. dr. Fran Windischer je obširno razpravljao o današnjih razmerah, a kljub splošni mlačnosti javnosti NG vendar še ni izgubila veselja in volje do nesebičnega dela za to krasno napravo, ki zasluži živo zanimanje in veliki podpora vseh tistih, ki jim slovenski ponos in ljubezen za našo umetnost nista samo prazna beseda. NG se je posrečilo urediti vprašanje združitve umetnin iz Narodnega muzeja in iz škofijske zbirke z zbirkami NG, zato je pa predsednik izrekel globoko občutno zahvalo banki upravi, banu g. dr. Marušiču, podbanu g. dr. Pirkmajerju, načelnikom gg. dr. Lončarju in I. Maziju, pravtako, kakor škofu g. dr. Rožmanu, monsignoru V. Šteški in ravnatelju g. J. Dostalu. Združitve vseh teh zbirk v NG pomeni veliko in znamenito akcijo v kulturnem pogledu, s to strnitvijo je pa prevzela NG tudi velike naloge in težka bremena, da za ureditev prostorov, za namestitve in za pridobitve zbirnih umetnin je treba tudi znatnih rednih denarnih sredstev, zlasti velike vsote so pa potrebne za vzdrževanje in prenovitev Narodnega doma. NG mora zato dobiti absolutno redne izdatke podpore iz javnih sredstev. Banovinska uprava je imela lani v proračunu za NG 100.000 Din, po skrajšani proračuna je pa dosedaj dobila le 40.000 Din, a obljubljeno je, da monda dobi še nekaj.

V letošnjem proračunu je znesek 100 tisoč Din namenjen NG, a v starem proračunu mestne občine Ljubljane 150.000 Din, v novem pa 100.000 Din. Odnosaji NG z mestno občino so bili vedno priškrani, preteklo jesen so pa postali tesni, ker je mestna občina poslala v upravo NG salmež županja g. dr. Dinka Puca in obč. svetovalka g. dr. Milana Šubica. Tudi mariborska občina je dala NG 10.000 Din podpore, za kar gre posebnega zahvala bivšemu županu g. dr. Juvanu in sedanjemu županu g. dr. Lipoldu. Stevilke so sicer visoke, vendar pa ti prispevki niso absolutno gotovi. Narodni dom potrebuje samo za vzdrževanje in popravilo strehe, fasade in prostorov pod cestno ravnilo 240.000 Din, razen tega je pa za treba računati s še večjimi investicijami zaradi vlage in moče v kletnih prostorih in pritličju. Navzlic najskrbnejšemu varčevanju so redni dohodki potrebni tudi za upravo, zlasti pa za ureditev združenih zbirk. Dohodki članarin, ustanovnih in prostovoljnih prispevkov so silno pihi, ker je privatna darovitost takorekto splahnila, velikodušnih daril in volil pa sploh več ni, dočim vidimo pri Srbih in Hrvatih, da se vedno obilnejše spominjajo ustanov svojega naroda za življenja in ob smrti. Dejavne ljubezni pri nas bridko pogrešamo: zima je v srcih in v roki suša. Težko je vztrajati in obdržati pogum pri delu za javne in splošne interese, zato naj za zlasti časopisje ogreva in pridobiva srca za NG, prelopo napravo z velikimi razvojnimi možnostmi, v vseh krogih prebivalstva.

S skoraj elegičnimi oblikami in resignacijo je sprejela mala četica NG zvestih iz srca govornih besede predsednika in v misli na bodočnost našega kulturnega napredka zatopljena je poslušala prekrasne načrte tajnika g. dr. Franca Steteta.

Tajniško poročilo govori predvsem o že omenjeni združitvi zbirke v reprezentativno galerijo slovenskega slikarstva od srednjega veka do danes, ki je bila njena ureditev poverjena posebnemu ureditvenemu odelku, ki je upal, da bo delo skupno z upravnikom NG g. Janezom Zornanom končal že do letošnje pomladi in otvoril galerijo — vendar pa z delom ni bilo mogoče niti pričeti zaradi pomanjkanja najnujnejših kreditov. Poleg tega so se pokazale občutne škoda na strehi Narodnega doma in popravila so proračunjena na 80 tisoč Din, blegajna je pa prejela redno komaj za kritje rednih upravnih stroškov. V starih proračunih banovine in mesta Ljubljane NG namenjene podpore so bile urejene šele okrog novega leta in je sedaj upanje, da je ustvarjena trajna baza za obstoj NG. Ureditveni odelci se ni mogel

pričeti z delom, a nabiralni odelci je izbral umetnine v Narodnem in škofijskem muzeju in sklenil pogodbi zaradi prenosa umetnin v NG z banovo upravo in škofijskim ordinarijatom. Ta odelci na gradu Goricih izbral tudi Metzingerjeve slike, ki jih je knezoškof dovolil prenesti v NG, pečal se je pa odelci tudi z vprašanjem, kako spraviti v sklad zbiralo delo s finančnimi sredstvi. Propagandni odelci je iskal potov in sredstev, kako popularizirati akcijo za NG doma in je iskal zvez v inozemstvu ter se je zato obrnil z obsežno spomenico na marquisa Crequisa iz Pariza, ki živi poleti na svojem posestvu pri Radovljici, Marquis Crequis je obljubil posredovati pri francoskih ilustriranih listih, najizdatnejšo pomoč je pa bljubil tudi g. Andrej Kopal, NG pri propagandi med rojaki v Severni Ameriki.

Narodna Galerija je tudi protestirala proti odstranitvi Jakičičevega paviljona, a sama ni letos prirejela razstav, pač je pa oddala paviljon M. Jami, Gorsetu, Jakcu in Klubu likovnih umetnic za razstave ter kiparju Dolinarju za modeliranje spomenika kralja Petra. Zbirka se je pomnožila z nekaterimi nakupi in darovi ter je med darovalci na prvem mestu mestna občina Ljubljana, škof g. dr. Rožman in g. Peter Romah, ki so darovali več del, a kupila je Galerija samo tri stare slike in pa 8 slik Jelovska od cerkve v Mekinjah. Utemeljitelj je postala Kmetka posojilnica z odpisom 100.000 Din dolga Narodnega doma v prid NG, ustanovnih članov je 106, rednih 73, in podpornih 91. Kot ustanovitelj sta s po 500 Din pristopila gg. dr. Jernej Demšar in mag. pharm. Richard Sušnik.

Blagajnik viš. knjigovodja g. Pretnar je poročal, da ima NG 130.000 Din gotovine, rabi pa za vzdrževanje Narodnega doma in uprave NG 91.000 Din, a za vzdrževanje in kompletiranje zbirk potrebuje najmanj 70.000 Din. Za končno ureditev in instalacijo združenih zbirk je potrebnih za prvo silo 150.000 Din, a vsa ta dela bodo stala 850.000 Din. Ker bo za Narodni dom treba investirati 300.000 Din, ima torej NG komaj desetino kritja. Lani je imela NG 105.770 Din izdatkov, ker je nakupila umetnin le za 8100 Din. Dohodkov je NG lani imela 171.406 Din in so vsote podpore banovine v znesku 90.000 Din, mesta Maribora 10.000 Din, podpora mesta Ljubljane pa ob zaključku računov še ni bila nakazana. Članarine je bilo plačane 12.910 Din in 15 denarnih zavodov z vseh strani banovine je darovalo 7500 Din. Se posebej je pa za fond Slovenske akademije in NG kot zidar plačala posojilnica v Slov. Bistrici nadaljni obrok 2000 Din ter občina Novo mesto 1000 Din. Posebno pohvalno je treba omeniti tvrdke I. C. Mayer, Fr. Heinriha ter Pristout in Briceji, ki so odpisale prav znatne račune, TPD in Prometni zavod za premož sta pa darovala premož.

Vzornemu blagajniku kakor tudi tajniku je na predlog preglednika g. dr. Krivice izrekel občni zbor zahvalo in absolutno, nato je bil pa z najprisrčnejšimi ovacijami za predsednika soglasno izvoljen g. dr. Windischer in za odbornike gg. dr. Fran Lukman, dr. Izidor Camkar, dr. Josip Regali, dr. France Stele, dr. Josip Mal, dr. Lado Lajovic, ing. arh. Vladimir Šubica, akad. slikar prof. Matej Sternen, akad. slikar prof. Gojmir A. Kos, Fran Vesel in viš. knjigovodja Pretnar, za preglednika pa gg. senator dr. Valentin Rožič in odvetnik dr. Krivice.

Ko se je poizkušal predsednik zahvaliti za zaupanje z obljubo, da bo še s pogumom deloval za NG je ob 19. zaključil zborovanje.

OTROŠKE NOGAVICE ŽIGOM

KLUČ

Najbolje, najtrajneje, zato 13 najceneje

Beda vedno hujša

Borza dela za brezposelne — Zasluge brezposelnih s kidanjem snega

Ljubljana, 13. februarja.

Sredi tedna smo objavili statistiko borze dela v Ljubljani, iz katere je bilo razvidno, da je v preteklem tednu naraslo število brezposelnih za 300. Statistika tekočega tedna sicer še ni zaključena, a borzi dela se je ta teden prijavilo približno še 600 novih brezposelnih. V štirinastih dneh je torej število brezposelnih naraslo za 900.

Tudi ves tekoči teden je bil na borzo dela ogromen naval. Dan za dnem stoji pred uradom od 200 do 300 prosilcev, večinoma brezposelnih delavcev, profesionalistov vseh vrst in mnogo tudi uradnikov. Saj prehaja brezposelnost v vse sloje. V tesnih, nehygieničnih prostorih je včasih taka gneča, da se nihče ne more ganiti. Res je skrajna potreba, da se zgradi v Ljubljani azil, v katerem bo tudi urad borze dela dobil primerne prostore.

Tudi ta teden je borza dela nakazovala potrebnim podporo in je samo za Ljubljano izplačala 25.000 Din, danes je bilo pa v Hrastniku odposlanih 30.000 Din. V Hrastniku vlada namreč nepopisna beda. Ko je stekla ura ustavila obrat, je ostalo na cesti okrog 500 delavcev z rodbinami vred. Od teh je 320 prijavljenih borzi dela in bo do sedaj več tednov prejela manjše denarne podpore za prvo silo. Delavec samec dobi 60 Din na teden, za ženo in vsakega otroka (največ za pet otrok) pa po 3 Din dnevne doklade. Za Hrastnik ima borza dela pripravljeneh 200.000 Din podpore, ki

bo izplačana v štirih ali petih tednih. Seveda je to mnogo premalo in bo morala težko prizadetemu okraju priskočiti na pomoč banaka uprava. dolžnost steklarne je pa tudi, da pomaga bednemu delavstvu, saj je pošteno delo v njen prid!

Poleg borze dela je mestna občina, oziroma njen socialno-politični urad največji podpornik siromakov in brezposelnih. Pomozna akcija se vedno razdeljuje nakaznice za živila in denar, sedaj, ko je pritisnil izredno hudi mraz, bo treba seveda nakazovati tudi premož in drva. Ves teden so na uradu sprejemali stranke in jim nakazovali denar in živila.

Veliko socialno in humano delo je izvršil tudi cestnogradstveni urad, ki je sprejel, kakor smo že poročali, okrog 250 brezposelnih delavcev na delo za kidanje snega in čiščenje ulic. Prvotno je bilo sklenjeno, da bodo zaposleni do danes, ker pa ulice še niso očiščene, bodo ostali brezposelni na delu do srede. Vsak dan kidanja in čiščenja mestnih ulic stane mestno občino od 35.000 do 40.000 Din, od katerih gre skoraj polovica za najete brezposelne delavce. V tekočem tednu je urad izplačal za čiščenje ulic zaposlenim delavcem že okrog 150.000 Din, vsega skupaj je pa mestno občino veljalo letos čiščenje mesta z mesecem januarjem vred nad 200.000 Din. Med brezposelnimi, ki kidajo sneg, so tudi taki, ki se svoj živ dan niso imeli lopate ali krampa v rokah, ki jih pa gotovo ni sram preživljati se s poštenim delom!

no elegantni gospod župnik. Ako bi govoril nekoliko glasneje in ako bi dajal na izvestnih mestih svoji govorici več barvitosti in naglasa, bi lahko zapisal, da je bila župnikova vloga dovršena.

Glavna, najtežja vloga je značajni Jerman. Našel je vrlo inteligentnega, pristno čustvenega, tudi v izgovoru vokalov silno skrbnega interpret. Več scen se mu je presenljivo posrečilo. Žal, da mu glas ni dovolj modularan, da zapada v monotonijo in nerazumljivost. In po maski ni bil najsimpatičnejši, a v mimiki je pretirana.

Igralski prav dobro sta bila Komar in Hvastja, dalje krepki Kalendar, Pisek in Nace, vsi pa so bili ovirani po neizglednih govorci, ki se je zato utapljala včas v nerazumljivosti. Njih igra, zlast Komarja, je kazala resno zvežbanost.

Med damami se je uveljavila prijetno naravna Anka in z njo Minka. Bili sta v vsakem pogledu prav zadovoljivi. Geni je nadarjena, kar je dokazala v zadnjem dejanju; nedostaje ji še svobode, mimično in igralski je simpatična Lojzka, žal, da deklamira.

Tudi ostali so bili vsi na mestu, bolj ali manj posrečeni, a motil in kvaril ni v celoti ugodnega vtiska nihče.

Predstava, ki je privabila toliko občinstva, da je bilo gledališče skoraj do zadnjega prostora zasedeno, je očitno zelo zanimiva in žela po vsakem dejanju prav mnogo iskrenega priznanja.

Fr. G.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730.

TOM MIX

v senzacionalni drami

Človek brez strahu

Dopolnilo dve sijajni šaloigri!

Ob 4., pol 8. in 9. večer.

Cene 4 in 6 Din.

Ko zaškriplje pod nogami

Ljubljana, 13. februarja.

Note in forme so prišle v vseh pogledih iz mode. Kajti ptičke so bile zapele, po rožicah je zadisalo, da bi človek kar diskretno zapel s pesnikom »pst, o tem se pa ne govori pri nas...« Skratka, niti vreme se več ne ravna po notah. Nikakor pa nečemo godrnjati. Letošnji predpust je bil pač takšen, da se je moralo še vreme ravnati po njem. Plesov ni bilo, da bi se gledi z njimi in sploh nobene tolažbe, pa se nas je usmililo dobrotno nebo in nam poslalo pomlad kot predpust.

Ti ganljivi spomini so se nam obudili davi, ko so škripali obroči voz po cestah, kot da pojo škrljančki. Kot bi pihnil nas je minila pomladna sentimentalnost, natankniti smo si vse mogoče starodavne kranjske kučme in polhovke, privlekli na dan kužube, ki so stali že takorekto z eno nogo v muzeju. Nihče ni upal več niti pogledati izza visoko privitih vrtnikov.

In sprito tega prevažnega dogodka tudi za Ljubljano, so se pri nas začeli goditi zopet mali čudeži kot se ob vsakem dogodku. Ljubljana je postala kar čez noč živahna, tempo prometa — osebnega namreč, tramvaja mraz se ni podrezal — je postal velemestni. Ljudem se je začelo nekam vražje muditi. Zato je treba javno pribiti, da se je danes Ljubljana v tem letu prvič zbudila ter zgnila, kar je seveda največji čudež, ker Ljubljancem ne spravi iz tira niti strela z jasneja.

Današnji mraz je vsaj za Ljubljance takšno posebnost, da o nji pišejo celo časopisi, kar ni nikdar »kar tako«. Danes je bilo v Ljubljani tako mrzlo, da so nam odrekli celo naši najznamenitejši toklomeri. N. pr. toklomer v Zvezdi je takorekto faliral. Živo srebro je zdrknilo na dno cevke in še vedno ni kazalo več kot — 21 stopinj C. Ta na prvi pogled sicer brezpomembni dogodek nam dokazuje, da v starih prelatih časih ni bilo nikdar tako mrzlo v Ljubljani, sicer bi imeli toplo-

meri večje številčnice. Pa naj še kdo reče, da ne napredujemo!

Upamo pa, da se ta napredek ne bo stopnjeval tako daleč, da bi vsi zmrazili, čeprav nam še ni nihče priskočil na pomoč, niti voznikov s kurivom ni danes na spregled.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota 13. februarja, katoliški: Katarina, Vrativoj, pravoslavni 31. janu. — rja.

Jutri: Nedelja 14. februarja, katoliški: Valentin, Cvetana, pravoslavni 1. februarja.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Trader Horn.

Kino Dvor: Človek brez strahu.

Kino Ideal: General Crack.

ZKD Četrta serija kulturnih zvočnih filmov ob 14.30 v Matici.

Društvo »Soča«: predavanje dr. Reye ob 20. »Pri Levu«.

Šentjakobski gledališki oder: »Sedem njegovih grehov« ob 20.15.

Glavna skupščina Zveze naprednih jugoslovenskih akad. starešin ob 20. v restavraciji Zvezdi.

Ekskurzijski fond akademskega kluba elektrotehnikov: redni občni zbor ob pol 17. v posvetovalnici na magistratu. »Merku«, predavanje ob 20. pri »Novem svetu«.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Trader Horn.

Kino Dvor: Človek brez strahu.

Kino Ideal: General Crack.

ZKD: Četrta serija kulturnih zvočnih filmov ob 11. v kinu Matici.

Jugoslovenska lutkarska zveza: ustanovni občni zbor ob 10. oop. v restavracijskih prostorih »Zvezde«.

Ruska Matica v Ljubljani redni letni občni zbor ob 14. v prostorih ruske akademске menze (šentpetrska vojašnica).

Podružnica pekarskih pomočnikov redni občni zbor ob pol 10. v Delavski zbor. niki.

Lutkarski odelci Československe Obce ob 16. v Narodnem domu.

Šentjakobski gledališki oder »Sedem njegovih grehov« ob 20.15.

Skakalne smučarske tekme na Rakovniku.

Dežurne lekarne.

Danes in jutri: Bahovec, Kogrešni trg 12, Ustari, Sv. Petra cesta 76 in Hočevar Ljubljana VII. Celovška cesta 34.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 13.: Vzrok. Red B.

Nedelja, 14.: Ob 15. Jurček. Izven. Znižane cene. Mladinska predstava. — Ob 20. Dve nevesti. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 15.: Revna kot cerkvena miš. Red E.

Torek, 16.: Zaprt.

Drugi ob 20. se v pripravi v drami za red B eno najboljših dramskih del, Frankova tragedija »Vzrok«. Zasedba običajna, režija Debevcova.

Mladinska predstava v Ljubljanski drami. Jutri popoldne ob 15. je repriza Goliove mladinske igre »Jurček« po znanih dramskih cenah. Režija je Ciril Debevcova.

Golarjevi »Dve nevesti«, ki sta že parkrat popoldne napolnili v letošnji sezoni gledališče, se ponovno igrata v nedeljo 14. t. m. zvečer po znanih dramskih cenah. Zasedba običajna, režija Lipahova. »Revna kot cerkvena miš« je veselo-igra, ki je bila igrana skoro na vseh evropskih odrih. Naša drama jo ponovi za red E v ponedeljek 15. t. m.

OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 13.: Carmen. Gostuje ga. Andica Mitrovič. Red E.

Nedelja, 14.: Ob 15. Dežela smehljaja. Izven. Znižane cene. — Ob 20. Tosca. Gostuje Marij Šimenc. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 15.: Zaprt.

Opozarjamo na nocojšnje gostovanje gospe Anice Mitrovičeve v naši operi. Gostuje v vlogi Carmen v istoimenski operi. Ostala zasedba kakor običajno. Dignira ravnatelj Polič, režija Kreftova. Predstava je za red E.

Nedelja v Ljubljanski operi. Popoldne ob 15. se poje skoro gotovo poslednjič v letošnji sezoni Leharjeva opereta Dežela smehljaja, ki je bila pri nas že 10krat vpisovljena. Zvečer ob 20. gostuje prvič v letošnji sezoni brez dvoma najodličnejši slovenski junaški tenor g. Marij Šimenc v operi Tosca.

Slovenci v Ameriki

V Denverju, država Colorado, je podlegel 31. januarja poškodbam, zadobljenim pri nesreči Anton Bezjak. Pokojni se je dva meseca poprej ponosil blizu Canon Cityja. Pri karambolu dveh avtomobilov je odletel z voza in si prebil lobo. V Canon Cityju so ga v bolnici operirali in se je čez tri tedne vrnil domov. Doma je bil pa samo teden dni. To, žil je o hudih bolečinah v glavi in končno se je moral podvreči drugi operaciji, ki je pa ni prestal. Bezjak je bil rojen v Denverju, star je bil 24 let. Za njim žalujejo starši, trije brati in dve sestre.

V kraju Ely je umrla Marija Penga v starosti 23 let. Za njo žalujejo roditelji, štiri sestre in dva brata. — V Clevelandu so umrli 10. januarja Anton Skubic, rojakinja Trebec, lastnica distilnice obk na Waterloo. Marija Dobrič, rojena Zabukovec, stara 51 let, doma iz Loza, ki je bivala v Ameriki 99 let in Frančiška Skulj, rojena Korošec, doma iz Kota, lara Velike Lašce, ki je bivala v Ameriki nad 30 let. Za njo žalujejo mož, sin in tri hčerke.

Trgovski pomočniki za starostno zavarovanje

Zborovanje trgovskih sotrudnikov — Resolucija o obveznem zavarovanju trgovskih nameščenecv

Ljubljana, 13. februarja. Odbor Pomočnega zbora gremija trgovcev v Ljubljani, je sklical snovi izredno zborovanje za trgovske sotrudnike glede pokojninskega zavarovanja trgovskih nameščenecv, na katerem je predaval podpredsednik Pokojninskega zbora dr. J. Vrančič in, ki se ga je udeležilo tudi zastopstvo Gremija trgovcev v Ljubljani s podpredsednikom g. S. Vidmarjem in gg. odborniki Verbičem, Bahovcem, Breznikom in L. Šmucem. Zborovanju je predsedoval tajnik Pomočnega zbora g. V. Kravos, ki je pozdravil prisotne, posebej pa delegate gremija, na kar je na kratko spregovoril o velikem pomenu starostnega zavarovanja za trgovske nameščenice, ki ga še nimajo. In orisal borbo pomočnikov za to zavarovanje. Ugotovil je, da se trgovski nameščenici žal premalo brigajo za svoja socialna vprašanja in da bi se morali mnogo bolj zavedati dalekosežnih posledic tega zborovanja ter se ga udeležiti tako številno, da bi bila dvorana premajhna. Ljubljanski nameščenici so bili sicer častno zastopani, vendar bi jih pa moralo priti iz okolice. Pozdravil je še predavatelja dr. Vrančiča, ki je nato v izjemnem predavanju orisal velik pomen pokojninskega zavarovanja za trgovske nameščenice, ki bi bilo za nje idealno pri Pokojninskem zavodu.

Pokojninski zavod za nameščenice v Ljubljani nudi svojim zavarovancem velike ugodnosti, s katerimi se ne morej, meriti niti zasebne zavarovalnice kakor bi tudi ne ustrezalo tako trgovskim nameščencem starostno zavarovanje po zakonu o socialnem zavarovanju za delavstvo. Doslej so zavarovani Pokojni zavarovanju izmed trgovskih nameščenecv samo poslovodje, nameščenici z dvestoletno trgovsko šolo in nekateri trgovski potniki. Lahko se pa zavarujejo prostovoljno, vendar je s tem zavarovanjem težava. PZ zavaruje prostovoljno zavarovanje le pod izjemnimi pogoji. Zavarovalci jih more le službovalci, ki imajo vsaj 10 nameščenecv. PZ zavaruje takšne zavarovalce le za primer najugodnejšega rizika. Predavatelj je našel preprečevalno vse ugodnosti, ki jih nudi pokojninsko zavarovanje in dokazoval, da je PZ najboljša in najzanesljivejša zavarovalnica, ki ji nameščenici lahko popolnoma zaupajo, saj jo tudi sami upravljajo. Trgovski sotrudniki spadajo po značaju svojega dela, izobrazbe ter po socialnem položaju pod pokojninsko zavarovanje pri PZ. Ko so sestavljali zakon o socialnem zavarovanju, so se zainteresirani izrekli glede socialnega zavarovanja trgovskih sotrudnikov, da naj bodo zavarovani pri PZ. Da torej dosežejo trgovski nameščenici to veliko in upravičeno ugodnost, ni načelnih ovir. Treba pa je, da se zavzamejo za svoje pravice in da jih Gremij trgovcev podpre z razumevanjem pri tem stremiljenju.

G. Kravos se je govorniku zahvalil, na kar je podal besedo podpredsednik Gremija trgovcev g. Stane Vidmarju. G. Vidmar je spregovoril v imenu ljubljanskega trgovstva ter dejal, da Gremij trgovcev priznava pravico pokojninskega zavarovanja trgovskim nameščencem in da se predobro zavedajo težkih življenjskih prilik našega trgovstva, ki so se poslabšale zadnje čase, ter da si res trgovski nameščenici v teh razmerah ne morejo prihraniti

ničesar za starost ter onemoglost. Pokojninsko zavarovanje je torej za trg. nameščenice nujno potrebno. Kar se tiče izvedbe zavarovanja, zastopa gremij stališče, naj se raztegne pokojninsko zavarovanje na vso državo. Ne zdi se jim umestno ter pravilno, da bi se obremenili z dajstvi in za pokojninsko zavarovanje samo trgovci dravse banovine, ker bi se s tem zmanjšala njihova konkurenčna zmožnost. Vendar pa ne upovarjajo pokojninskemu zavarovanju tudi v primeru, če bi se uveljavilo za trgovske nameščenice samo v dravski banovini, pač pa bi v tem primeru ne mogli sprejeti vseh dajstev nase, temveč bi morali prispevke zavarovanja plačevati nameščenici.

G. Kravos se je zahvalil govorniku, izražajoč zadovoljstvo, da se trgovstvo pridruži stališču nameščenstva, na kar je prečital resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Resolucija se v glavnem glasi: Trgovski nameščenici nimajo za primer onemoglosti, starosti in smrti nobene prekrbe. Ostali privatni nameščenici v bivši Sloveniji in Dalmaciji so zavarovani po zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščenecv pri PZ za nameščenice v Ljubljani. Trgovski nameščenici v drugih naprednih državah so zaščiteni po zakonih o pokojninskem zavarovanju nameščenecv kot vsi ostali zasebni nameščenici.

Zavarovanje trg. nameščenecv za primer onemoglosti, starosti in smrti bi bilo po zakonu o socialnem zavarovanju delavcev nezadostno.

Naša država kaže veliko razumevanje za socialne potrebe državljanov ter je izdala glede socialnega zavarovanja že mnogo modernih zakonov. Nameščencem, zavarovanim po zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščenecv, je njihov položaj že znatno izboljšala. Odredila je celo obvezno zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti za službovalce, ki nedvomno niso potrebni pokojninske prekrbe tako nujno kot nameščenici.

Iz vseh teh razlogov so trgovski nameščenici prepričani, da država ne bo pozabila tudi nanje. Prošijo vlado, da takoj predloži narodni skupščini zakonski načrt, da se zakon o pokoj. zavarovanju nameščenecv razširi na vse trgovske nameščenice in vso državo, obenem pa poskrbi, da bo čimprej uzakonjen načrt zboljšanja zakone o pokojninskem zavarovanju nameščenecv, ki ga je izdelal PZ za nameščenice v Ljubljani in ga predložil ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje. Dokler pa ne bo izvedeno pokojninsko zavarovanje za vso državo, naj se uvede vsaj obvezno pokojninsko zavarovanje za trgovske nameščenice v območju dravske banovine in Dalmacije, kjer je pokojninsko zavarovanje že uveljavljeno.

Resolucija bo predložena vsem kompetentnim faktorjem.

G. Kravos se je zahvalil vsem prisotnim za udeležbo, posebej pa zastopstvu Gremija trgovcev, ki jih je prosil, naj še nadalje podpirajo z enakim razumevanjem težnje nameščenecv, nameščenice pa je pozval k intenzivnejšemu delu ter jih opominjal, naj se resno zavedajo svojih nalog.

Živinorejska anketa v Kranju

Kranj, 12. februarja. Na pobudo kranjskega srestkega načelstva se je vršila v Kranju dne 9. februarja t. l. specialna živinorejska anketa, katere so se udeležili zastopniki vseh živinorejskih selekcijskih organizacij gorenjskega in ormoškega območja pingavškega goveda, kakor tudi kmetijski in veterinarski referentni prizadeti srezov, zastopniki kraljevske banske uprave ter kranjski srestki načelnik. Zborovanje je otvoril načelnik Zveze živinorejskih združenj za pingavsko govedo v Kranju g. Josip Burgar. V imenu kmetijskega oddelka Kraljevske banske uprave je pozdravil zborovanje ing. E. Eiselt, ter s primernim nagovorom srestki načelnik dr. Franc Ogrin. Izbrpne specialne referate so podali sres. kmet. referent Josip Sušič, ing. Erik Eiselt, živinodržavnik Vinko Bešen in za združur Ivan Ovsenik. K vsakemu referatu se je razvila živahna debata. Udeleženci, po številu preko 80, so bili dobro pripravljeni. Pokazalo se je, da je bila anketa nujno potrebna, to pa ne samo za območja pingavške pasme, temveč tudi za ostala govedorejska območja banovine. Stori se je, da bi bilo nedvomno odločilno uplivali na pospeševanje živinoreje, katero je do danes v marsikaterem oziru šepalo, na primer glede popolne neuspešnosti zatiranja zakotnih bikov, ki povzročajo živinorejsko ogromno škodo, nadalje neenotnega postopka licencovalnih in premovalnih komisij itd.

V glavnih potezih so bili sprejeti tile sklepi: Občinam se naj naroči, da stalno vodijo obvezen kataster vseh bikov v občini. Seznam predložijo srestkemu načelstvu vsako leto pred licencovanjem. Vsa četrta leta pa poročajo načelstvu nastale izpremembe staleda bikov. Pri zbiranju podatkov pomagajo županu v smislu določil občinskega reda odborniki-zaupniki po vaseh. Te imenuje občinski odbor po svoji uvidenosti. Predno odpošlje županstvo letni seznam srestkemu načelstvu, ga da v upogled morebitni živinorejski zdruzi in tozadevnim odbornikom-zaupnikom.

Z izvršitvijo tega sklepa bo ustvarjena evidenca vseh bikov. Točna evidenca pa je neobhodno potrebna pri vsakoletni akciji za kastracijo vseh nesposobnih in zakotnih bikov takoj po licencovanju.

Naprosi se kraljevske banske uprave, da izda kratko in jasno strokovno navodilo glede odbire, vzreje in oskrbe bikcev za plemensko rejo. To navodilo se naj nastane v primernem številu tako, da ga bodo dobili upravi vsi bikorejci brez izjeme. Naprosi se banka uprave, da izda čimprej popravnice in izpopolnjene, našim razmeram primerno ocenjevalne knjižice in tabele za ocenjevanje na sto enot.

Kraljevska banska uprava naj ukrene potrebno, da se bodo vršila licencovanja ter navadna in rodovniška premovalja po enotnih načelnikih in v ocenjevanju po načinu na 100 točk in da bodo veljala za vse območja pingavškega goveda enotna pravila glede pasemskih znakov, zlasti barve in barvnih napak. Tozadevni seznam napak, sproti na živinorejski anketi v Kranju 28. VI. 1932 naj banska uprava nemudoma prouči in zavzame definitivno stališče, ki mora biti obvezno za vse prizadete srese odnosno licencovalne, premovalne in rodovne komisije.

Zveza živinorejskih selekcijskih združenj za pingavsko govedo v Kranju bo predložila kraljevski bankski upravi resolucijo, ki bo obsegala gorenje in še par drugih sklepov.

Še o novem formatu opeke

V včerajšnji številki ste priobčili dopis opeka opkarni Zveze industrijev, v katerem ugotavlja isti, da so bile ob priliki predavanja in debate pri U. J. I. A. sekcija Ljubljana izražene neke netočne trditve in sicer »da je opekarska industrija kartelirana« in »da je argument glede preureditve velikih in malih opekarskih obratov, kar bi bilo izvedljivo le z velikimi stroški ničev. V interesu resnice in pravilnega informiranja prizadete javnosti izjavljam, da nisem sam v svojem predavanju, niti se ne spominjam, da bi kdo v debati govoril o kakem karteliranju, odnosno o stroških glede preureditve opekarn, vsaj ne v smislu, kakor to navaja omenjeni dopis. Glede opekarnarjev sem pač navedel, da se je v Sloveniji od istih novost izjavilo pismeno za sedanjí format in ob priliki ankete pri Zbornici za TOI dne 8. januarja t. l. se je od šestih navzočih opekarnarjev kar pet izjavilo proti uvedbi novega malega opečnega formata. Navedel sem dalje, da je bila baš opekarska industrija, ki je potom novosadske zbornice za TOI sprožila v ministrstvu vprašanje normalizacije naše opeke in se zavzela za uvedbo novega malega formata. Konstatiral sem pri predavanju, da bo opekarska industrija ugodno prizadeta z uvedbo malega formata le tedaj, ako se ji posređi prodajati novo malo opeko za isto ali le nekoliko nižjo ceno, kakor je cena naše doseđanje opeke. Ako pa bi se cena nove opeke izdatno znižala, bi bi bili v glavnem prizadeti tako zvali ročni opekarski obratniki, ki bi potem polagoma kot nezmožni konkurence prenehali z obratovanjem.

Z uvedbo malega opečnega formata pa bi bili v vsakem slučaju neugodno prizadeti konsument, to pa so vsi oni, ki si zidajo hiše in tudi oni, ki stanujejo v poslopih — torej ogromna večina prebivalstva. Četudi bi se mala opeka pocenila za celih 25%, bi ne bilo zidanje cenejše, pač pa v gradbeno-konstruktivnem oziru mnogo slabše. Opozoril sem pri predavanju še posebej, da bi ne bili prizadeti z uvedbo male opeke poleg producentov in konsumentov tudi gradbeni podjetniki, ker bi isti pač zidovje toliko dražje zaračunali, v kolikor bi jim pokazala kalkulacija. Zato pa je treba tem višje ceniti, da so se poleg gradbeno-tehničnih uradov in organizacij zavzele za ohranitev našega sedanjega velikega opečnega formata še najbolj energično strokovne organizacije naših gradbenih podjetnikov, kar pač samo

dokazuje, da je njihov nastop pravičen in objektivn.

V dokaz vsemu navedenemu naj omenim kot primer premalo premišljene normalizacije opeke baš Nemčijo. Tam so normalizirali l. 1872 v veliki meri pod vplivom močne veleindustrije mali zidak. Danes po 60 letih imajo v Nemčiji namesto ene vrste uporabljenih kar šest različnih opečnih formatov, od katerih se posebno uveljavila naš veliki in še en večji format, to pa ne samo za privatne zgradbe, temveč tudi za državne, odnosno monumentalne zgradbe. V Nemčiji, ki je znana kot ena najbolj discipliniranih držav, je torej praksa sama pokazala nedostatkost male opeke, zato naj se tudi pri nas pusti prebivalstvu, da si svobodno izbere za zidanje veliko ali pa malo opeko.

Ing. D.

Malo odgovora

V članku pod naslovom »Ptički se ženijo«, priobčenem v »Slov. Narod« z dne 9. t. m., vidi omenjeni gospod nekakšno vojno napoved vsem mačkam, radi česar mu priporočam, da dotični članek še nikrat pazljivo prečita; morda mu bo potem jasno, da stremita tudi v članku omenjeni družti za tem, da se pospeši uničevanje miši in podgan po mačkah.

Ni res, da sem pisal, da se bodo lovile vse mačke povprek, res pa je, da podivjane brez lastnikov, kar bi se lahko ugotovilo potom oglasov in je to bilo tudi predvideno. Da je po mestu dosti mačk brez lastnikov, je neizpodbitno dejstvo. Javno in širokopotezno mlati po družtvih, od katerih deluje eno že desetletja v dobroti pič pevk in s tem v prid narodnemu gospodarstvu, zamore le oni človek, ki mu niti mačke, še manj pa ptice pevke niso bogve kaj pri sre.

Končno pa naj piscu močno pretirana članka, v katerem podvaja družtvoma celo gonjo proti psom, zaupam, da se pod tem nedolžnim z naslovom »Ptički se ženijo« še daleč ni skrivalo tako strahovito početje, kakor si ga g. hišni in vrtni posestnik predočuje.

Kelnarič.

Slovensko prvenstvo v arhitekturi

Znani umetnostni kritik Kosta Strajnić je objavil v ugledni praški strokovni reviji »Architekt« studio o arhitektu »Nikoli Dobroviču in njegovem pomenu«. srbohrvatski prevod tega pomembnega članka pa objavlja najnovejša t. j. 4. številka naše »Arhitekture«.

Ponosni smo lahko, da umetnostni kritik takega ugleda kot je Kosta Strajnić označuje Čehom za najboljši jugoslovnske arhitekta Slovence, obenem pa to svojo sodbo tudi utemeljuje s karakteristično zagrebške in beograjske arhitekture. Med drugim namreč piše tako-le:

Na polju arhitekture so Jugoslovenci v novejši dobi pokazali pomembnejše rezultate. Prav do pričetka tega stoletja so jugoslovnski arhitekti delali iz večine šablonsko in suženjsko kopirajoč dunajske, madžarske in francoske eklektike, ki so se inspirirali od zgodovinskih slogov. Šele po zaslugi Otona Wagnerja in njegovega delovanja na dunajski akademiji so Jugoslovenci dobili nekoliko arhitektov, ki so z znanjem in okusom uporabljali principe slovi tega dunajskega profesorja. Med njimi se je najbolj odlikoval Slovenec Josip Plečnik. On je vrsto let živel na Dunaju in v Pragi in si pridobil reputacijo velikega umetnika. Kako so kulturni Čehi cenili njegove sposobnosti, je najboljši dokaz, da so mu poverili arhitektonsko obnovo Hradčanov, rezidence predsednika Masaryka.

Delujoč dolgo časa kot profesor na umetno-obrtni šoli v Pragi je vzgojil znatno število arhitektov. Po vojni je Plečnik prevzel stolicu arhitekture na tehniku v Ljubljani. Čeprav sedaj stalno živi v slovenskem glavnem mestu, vendar ni opustil del restavriranja Hradčanov. S temi deli, ki so grandiozna po koncepciji, a dovršena po izdelavi, se slovenski mojster bavi že deset let. Ker ima vse lastnosti od boga danega umetnika, ni čuda, da ima Plečnik kot vzgojitelj ogromen vpliv na svoje dijake v Ljubljani. Zahvaljujoč se njegovim sijajnim pedagoškim sposobnostim imajo Slovenci nekoliko mlajših arhitektov, ki delajo v duhu svojega velikega učitelja.

Medtem, ko ima Ljubljana v Plečniku genijalnega vodjo in učitelja, je Zagreb danes brez arhitekta, ki bi igral večjo vlogo...

Beograd je na žalost v arhitekturi zelo zaostal. Ni imel sreče, da bi v njegovi sredi delovali sposobni in moderno izobraženi arhitekti. Čeprav v jugoslovnski prestolnici že nekaj decenij obstoji tehniška fakulteta, se beograjska arhitektura do sedaj ni mogla osvoboditi provincialnega obeležja. (Dalje pisec obširno kritizira slabe strani beograjske arhitekture ter zaključuje):

Če bi hoteli na kratko definirati sodobno jugoslovnsko arhitekturo, da se v njej v glavnem opazajo tri smeri. Prva smer je eklektična, v manjši ali večji zvezi z arhitekturo, ki jo pridigajo konservativni profesorji na nemških dunajskih in pariških šolah; druga je pod močnim vplivom Josipa Plečnika; tretja kaže stremljenje najsodobnejše arhitekture v Evropi in Ameriki.

Nadalje Kosta Strajnić podrobno razpravlja o Nikoli Dobroviču kot reprezentantu tretje smeri, medtem pa zlasti podvarja pohvalno Plečnikovo sodbo o tem modernem arhitektu in na ta način priznava Plečniku pravico, da odločilno sodi o vsej jugoslovnski arhitekturi — skratka Nikola Strajnić proglašja Plečnika za največjega in tudi najsodobnejšim smerem naklonjenega jugoslovnskega arhitekta.

Nova številka »Arhitekture« ima pa tudi polno drugih člankov in slik, ki morajo zanimati vsakega našega inteligenta, a omevamo samo Fatur-Kos-Platnerjevo šolo v

Rušah, Dobrovičovo in Rohrmannovo ureditev terazijskih teras v Beogradu, Kregarjevo regulacijo Brežin in mnogo notranje opreme ter detajlov, ki so jih napravili Fatur, Kos, Platner, Mesar, Pajničeva t. dr., a aktualni so tudi dijaška kuhinja v Zagrebu, vsi Dobrovičevi projekti in gradbe drugih arhitektov.

Sport Slalom

Nekaj besed o priliki prve podsavezne slalom tekme pri Celjski koči dne 14. t. m.

Do zadnjega se je po celi Evropi popolnoma neupravičeno, presajalo smučarsko znanje samo po norveškem merilu. Tekmovanja so obstajala iz smučarskega teka in smučskih skokov, čeprav niso tek, še manj pa skoki ničesar imeli opraviti s smučanjem, ki ga gojimo v planinah.

Prebivalci alpskih krajev in smučarji-alpinisti, ki niso imeli prilike trenirati smučskega teka radi prestrimih terenov, niso mogli pokazati svojega tehničnega znanja radi pomanjkanja tehničnih tekov.

Nenadoma pa se je položaj izpremenil, ko so Angleži, posebno Kandahar Ski Klub, skupno s švicarskim akademskim smučarskim klubom sestavili pravila, ki omogočajo popolno nresajo terensko tehničnega znanja. Takoj se je pokazalo, da so mojstri v tej stroki prebivalci alpskih dežel, predvsem Avstrijci in Švicarji.

Spretnost in tehnika smučarja v težavem in strmem svetu se pokaže pri slalomu. Smučar mora krmariti po strmini točno po progi, ki je označena z zastavicami. Popolnoma mora obvladati brzino in biti vsak čas gospodar svojih smuč. Pri vsem tem mora paziti, da ne zapelje v zastavice, kar bi pomenilo izgubo nekaj sekund pri času, ne sme izpustiti nobene zastavice, ker bi bil sicer diskvalificiran.

Pri vsakem ovinku pazi kontrola, ki beleži vsako tekmovalčovo napako. Proga je trdo izvožena, tako da ima prvi, kakor zadnji vozač iste snežne razmere na progi.

Gledalec na nudi taka tekma velik užitek, in to ne le, ker so pri taki tekmi začetniki in slabi smučarji izključeni, temveč tudi zato, ker vidi vsemogoče smešne like, izvajane v največji brzini. Ni čuda, če se gledalci pri tem pogledu navdušujejo in tekmovalce vzpodbujajo k vedno večji brzini in — uspehu!

Nedeljska tekma pri Celjski koči obeta mnogo užitka, kajti razen iz Celja in okolice, se je prijavilo že večje število drugih tekmovalcev, n. pr. iz Šoštana, Maribora, Ljubljane, Zagreba in od drugod.

— Koturški savez kraljevine Jugoslavije, pododbor Ljubljana v Ljubljani je na svoji seji dne 7. t. m. določil naslednji razpis svojih kolearskih prireditvev za letošnje sezono: 1. maj »Ljubljanska Dobrunja, otvoritvena dirka, 5. maja »Sava« Ljubljana, otvoritvena dirka, 8. maja ASK »Primorje« koles. sekcija, Ljubljana, otvoritvene dirkalske dirke, 16. maja: Pododborov izlet v Županovo jamo, Goruplje, 5. junij »Zarja« Zg. Kašelj, medkubuske dirke, 12. junij »Triglav« Zadobrova-Sneberje, medkubuske dirke, 19. junij ASK »Primorje« koles. sekcija, Ljubljana, medkubuske dirke, 17. julij »Sava« Ljubljana, medkubuske dirke, 7. avgust »Ljubljanska Dobrunja, medkubuske dirke, 21. avgust »Sava« Ljubljana, medkubuske dirkalske dirke, 28. avgust »Triglav« Zadobrova-Sneberje, medkubuske dirke, 11. september »Zarja« Zg. Kašelj, medkubuske dirke, 18. september. Pododbor ASK »Primorje« koles. sekcija, Ljubljana, medkubuske dirkalske dirke, 9. oktober: Pododbor »Ljubljanska prvenstvena gorska dirka, Morebitne kolearske dirke, ki v tem razpisu niso »avedene se bodo pravočasno objavile. Za novo pristopniško koles. sekcijo »Hermesa« se bodo termin dink pozneje objavili.

Upravni odbor pododpora »Ljubljane«.

— Fotografije udeležencev VII. občnega zbora kolesarskega in motociklističnega društva »Sava« v Ljubljani se dobe v društveni pisarni na Karlovski cesti št. 4.

— Prve skakalne tekme v Ljubljani. Agilni smučarski klub Ljubljana je pred dvema letoma zgradil na Rakovniku lično smučsko skakalnico, ki pa do danes še ni prišla v poštev, ker nikoli ni bilo dovolj snega za skoke. Jutri se bodo pa na tej skakalnici prvič vršile javne skakalne tekme, pri katerih nastopi ekipa naših najboljših smučarjev-skakačev, tako šramel, državni prvak Jakopič, Palme, Pribošek in drugi. Na skakalnici so mogoči tudi skoki do 25 metrov in bodo torej gledalci prišli na svoj račun. Dohod k skakalnici je z Dolenske ceste malo dalje od zadnjega tramvajskega postajališča. Tekme se prično ob 15. Vstopnina 5 Din.

— Prva hokejska tekma na ledu. Jutri bo na drsališču SK Ilirije prva tekma v hokeju na ledu. Ilirija, ki je kot prva v državi začela gojiti ta sport, se je pogajala z Beljakovčani, ki pa imajo zaseden termin in se vabilu ne morejo odzvati. Sedaj se Ilirija pogaja s celovškimi Atletiki in je upati, da dobimo Celovčane v goste v Ljubljano. Če bo tekma sklenjena, bo objavljeno v nedeljskem »Jutru«. Ako tudi Celovčanov ne bo, se bo vršila domača tekma med dvema garniturama Ilirije ali pa eventuelno s Kamnikom. Pričetek tekme ob 11. dopoldne.

Oba se zgrazata.

— Ta baletka je pa res strašna! In kaj takolega morajo gledati dostojni ljudje!

— Da, če bi to vedel, bi te pustil samo k predstavi.

Dolžnikove skrbi.

— Noč in dan me skrbi, kako bi se rešil upnikov.

— Zakaj si greniš življenje, to so vendar nepotrebne skrbi!

— Seveda, ti lahko govoriš, ker ne moreš ničesar izgubiti!

Smučarji.

— Ali si se letos že smučal?

— Da, že dvojce smučil sem polomil.

— Prijatelj, to še ni nič! Jaz sem si letos zlomil že nogo.

Tudi bolezen.

— Gospod doktor, tako sem nesrečna! Mož mi ne verjame, da sem bolna.

— Ne morem pomagati, milostiva.

— Ugotovite vendar kakršnokoli bolezen, samo da zamašim možu usta!

— Oh, gospa, fiksna ideja vas muči!

Zanimivosti iz Kamnika

Prva hokejska tekma v državi — Maškerada »Sokola« — Epidemija zavarovanja

Kamnik, 11. februarja.

V nedeljo so se razlegli po drsališču klci, ki jih meščani še niso slišali: Hokej, Hokej, Hokej — kej — kej — kej! Podsvrni klci hokeja močvira belozelenih Ilirijanov, ki so bili to pot rdeče-rumeni. Obisk lep in zanimanje za nov sport veliko.

Postavi: Ilirija: Gorše, Juh, Pogotnik, Lombar, Košak, Kačič, Žitnik. Kamnik: Stergar, Poljak, Kos, Prezelj, ing. Progačnik, Stuzzi, ing. Reboli. Rezultat 15:1, seveda za Ilirijo, kajti v Kamniku se je ta panoga sporta šele pričela gojiti. Pokazalo se pa je, da bo šlo! Gole so zabili: Lombar 4, Košak 4, Kačič 5, Žitnik 2, za Kamnik pa ing. Reboli 1, t. j. častni gol, ki skoraj odtehta onih 15.

Sploh je treba ugotoviti, da skrbi ljubljanske Ilirije vedno za sportni razvoj v Kamniku. Pomiselimo nazaj: za plavalne tekme smo dobili skoraj vse plavalce z invar-tarjem vred v Kamnik, teniški igrači Ilirije so bili prvi gostje v tenisu v Kamniku, sedaj pa še hokej, posodili so nam tudi golo, skratka, Kamnik je dolžan Iliriji mnogo hvale. Razumljivo je, da so Ilirijani ob vsakem gostovanju predmet njihove »ozornosti«.

V hokeju smo bili sicer poraženi, pokazali so pa Ilirijani Kamničanom, kako je treba igrati in gotovo je, da so se dosti naučili.

Igralo se je brez ozira na offside, ker domačini niso še vajeni pravilnega igranja (pri hokeju je kaj offside). To je bil za Kamnik plus in obenem velik minus, ker je 7 golov padlo odnoto iz offside pozicij, ki so pa veljali, po dogovoru, za prave gole.

Fantje so se ga zavedali, da je tudi to nekaj, da so igrali prvo hokejsko tekmo v Jugoslaviji. In gotovo bo drugič boljše — vsaj tako se lahko pričakuje.

Tekmo je poeetil tudi znani sportnik ing. Bloudek, ki je čestital mladi sekuri SK Kamnik na izredni podjetnosti in elanu.

V soboto je bila sokolska maškerada v Kamniku. Obisk je bil zelo lep, dekoracije so bile stare, maske pa, seveda v krizi, zre-

ducirane na skrajni minimum.

Da, da, časi so resni in pravijo, da je v Kamniku mnogo več maškar na pustni torek, ko se cele procesije raznih močviri in nemogočih maškar izprehajajo iz gostilne v gostilno.

Tako to soboto ni bila prava maškerada, ampak lepa družabna prireditve, katero so posejile tudi nekatere maske.

Prav posrečeni pa sta bili gd. Erjavčeva in Rozi Čizmekova, slednja je predstavljala članico »Zelene bratovščine« in je prav gotovo, da bi s svojo risnico in ostrimi pogledi zadela točno v srce marsikaterega izmed »zelene bratovščine«. Ugajala je še mična ciganka gd. Minke Homarjeve. Se dve, tri maske, pa smo pri kraju.

Pač, kriza, kriza v žepu in gotovo tudi v idejah!

Vsekakor je pa prireditve uspela in trajala do zgodnjih jutranjih ur, pri nekaterih še celo čopdne.

V našem kraju se je razpasla prava epidemija zavarovanja. In ni ji leka — samo smrt, pravijo, da pomaga! Vse vprek se zavaruje, eden drugega in vsi žele, da bi zavarovane živeli vsaj leto dni — potem pa umri!

Prav komičen prizorček je bil, ko se je na prigovarjanje nekega zav. agenta nek kmetič tudi odločil, da bo nekoga zavaroval... Seveda kmetič ni vedel koga, pa mu je agent svetoval, češ, onega, za katerega misli, da bo kmalu umrl...

Možak nekaj časa premišljuje in reče: »Gospod, bom pa kr v se«.

Agent, ki seveda noče biti še kandidat smrti, se je temu protivil in baje sta potem zavarovala nekoga drugega.

Pravijo, da so v Kamniku vsi onemogli reveži celo po večkrat zavarovani, kar je dokaz, kako zelo skrbе dobri ljudje

Samo še danes in jutri!

Oglejte si nemudoma grandiozni vefilm velenapete vsebine, nepozadno krasnih prizorov in monumentalne veličine.

TRADER HORN

Ta senzacionalni program si mora vsako ogledati!

Radi ogromne dolžine je pričetek predstav

danes ob 4., 7. in 9 1/2 uri zvečer, jutri v nedeljo ob 2., 1/2, 7. in 9 1/2 uri zvečer

VSTOPNICE REZERVIRAJTE V PRED PRODAJI!

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Dnevne vesti

— **Odobrena inženjerska praksa.** Ministrstvo javnih del je dovolilo inženjerju Marjanu Kumpu v Sarajevu javno prakso na vsem ozemlju naše države specialno iz stroker gradbenega inženjerstva.

— **Razpisani službi.** Bolniška blagajna trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani razpisuje eno mesto kategorije C, položaja VIII, in eno mesto kategorije C, položaja IX. Prošnje je treba vložiti do 29. t. m. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenega lista« št. 12 z dne 13. t. m.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 12 z dne 13. t. m. objavlja zakon o dopolnitvenem sporazumu k pogodbi o trgovini in plovnosti med Jugoslavijo in CSR, pravilnik o dejanju nuje podoben siromašnem prebivalstvu krajin, ki trpe pomanjkanje hrane, banovo naredbo o postopanju vozačev motornih vozil pri vožnji čez železniške prelaze in objavo o nabitranju občinskih trošarj v letu 1932.

— **Preporočane publikacije.** Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažati in širiti v naši državi v Soliji izhajajoči list »Makedonski pregled«, molitvenik »Novena Azaz, Kilen Knapi Ajlatossaga, knjigo »Otto von Habsburge ter koledar »Hrvatski list i Danica Hrvatska«, ki je izšel v New Yorku.

— **Izvoz našega vina.** Kmetijska vzorna in kontrolna postaja v Mariboru je poslala oddelku za rastlinsko proizvodnjo ministrstva za kmetijstvo poročilo o izvozu vina v mesecu januarju. Iz področja kmetijske vzorne in kontrolne postaje v Mariboru izvoženih 85.348 l vina in to v glavnem v Avstrijo, Nemčijo in na Holandsko. Enološka postaja v Bukovu pri Negotinu je poslala oddelku za rastlinsko proizvodnjo ministrstva za kmetijstvo poročilo o izvozu vina v mesecu januarju. Iz področja enološke postaje v Bukovu, to je iz donavskih in noravskih banovine je bilo izvozeno 2 milijona 212.502 l vina. Večinoma je šlo v Italijo, Avstrijo, Češkoslovaško, Švico in na Poljsko.

— **Šumski delavci za šumsko industrijo Zingal** v Turčiji se več ne potrebujejo. Izsejenjski komisariat v Zagrebu sporoča, da odpotovanje za enkrat ni mogoče.

— **XIV. dražba** kož divjadi bo 21. marca v prostorih Ljubljanskega velesejma. Dosedanji kožuhovinarji sejni, ki jih prireja lovsko-prodajna organizacija »Divja koža«, so pokazali zelo veliko važnost te skupne prodaje. Tudi letošnja januarska dražba kož divjadi je navzlic neprihvatnosti, ki ji povzroča sedanja splošna kriza, dobro uspela. Kože, prodane na dražbi, so dosegle za 20 in še več odstotkov boljše cene od tih, ki so jih posamezniki prodali v prostem kupčevanju. Kdor ima kože, naj jih pošlje nemudoma ali najkasneje do 15. marca t. l. na naslov »Divja koža«, Ljubljana, velesejem.

— **Dunajski spomladanski velesejem.** Po Avstriji so bile zadnje dni razširjene vesti, da je zaradi omejitve prometa s tujimi valutami dunajski spomladanski velesejem ogrožen. Vodstvo velesejma pa ugotavlja, da se bo velesejem v polnem obsegu vršil in sicer od 13. do 20. marca.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo stanovito, lepo in mrzlo vreme. Včeraj je bilo po večini krajev naše države lepo. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 9, v Ljubljani —5,4, v Zagrebu —6, v Mariboru 6,6, v Sarajevu —9, v Beogradu —10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 771,1, temperatura je znašala —19.

— **Žrtve lastne nepevitnosti.** V vasi Brdovec pri Zagrebu se je pripetila težka nesreča. 12 letni sinček kmeta Stjepana Dorčića vid je odšel k sosedu po lestev, pa se je s svojim tovarišem na gugalnici malo pogugal. V velikem zamahu je izgubil ravnotežje in padel na cementna tla. Prebil si je lobanjo in je kmalu umrl.

— **V mrzli vodi ohlajena ljubezen.** V četrtlet zvečer je skočila v Savo pri Zagrebu služkinja Pipa Perce. V mrzli vodi se je pa njeno vroče srce ohladilo in naenkrat je zahrepenela po življenju. Zabela je obupno mahala z rokami in klicala na pomoč. Voda jo je zanesla k stebri železniškega mostu, kjer se je krčevito oprlija kamenja in zlezla iz vode. V smrt je hotela zaradi nesrečne ljubezni, toda v mrzli vodi si je premislila.

— **Ker je ostala brez službe.** V bolnico v Murski Soboti so prepeljali Frančiško Riemann, ki se je napila octove kisline, ker je bila odpuščena iz službe.

— **Sinčka se je odkrila.** Franja Fičko v Čakovcu je prijavila policiji, da jo je ustavila na povratku iz Vojvodine na kolodvoru v Zidanem mostu elegantna dama in jo prosila, naj vzame v rejo njenega sinčka proti mesečni nagradi 400 Din. Kmetica je bila s tem zadovoljna, ta čas je pa prispel njen vlak in morala se je požuriti. Tako ni imela časa vprašati elegantno damo, kako se piše. V zadnjem hipu ji je da-

ma izročila samo svojo fotografijo. Minilo je že več mesecev, toda dama se še ni javila. Kmetica zdaj ne ve, žigavo je dete in kdo bo zanj plačeval.

— **Zaradi 12 Din vredne bukve dvojni umor.** Včeraj se je zagovarjal pred sodiščem Slavonki Požegi Ivan Marko Kovačević iz Skenderovca. Mož je kupil lani proti koncu leta od gozdarja za 12,50 Din bukve, ki sta jo pa obiskovala njegova daljna sorodnika iz iste vasi Rado Kuzmanovič in njegova žena. Prepodil ju je, toda čez nekaj dni sta odšla zopet v gozd in hotela bukve podreti. Sprli so se in Kovačević je udaril z ušesom sekire po glavi Kuzmanoviča in njegovo ženo tako močno, da sta obežala mrtva. Obsojen je bil na smrt na vešalji.

— **Zločin ljubosumnega delavca.** V hišo 70-letnega vdovca Jakoba Rajha v Koprovici se je priselil kot podnajemnik 46-letni delavec Ivan Prandič s svojo ženo Marijo. Stari vdovec je lepi delavčevi ženi kmalu poveril vodstvo gospodinjstva. Prandič je slabo zaslužil, kljub temu je pa tako razpisno živel, da sta se morala z ženo zadnje čase preživljati na Rajhov račun. Prandič je postal kmalu ljubosumen in govoril je, da bo ženo in Rajha ubil. Gospodar mu je zato odpovedal stanovanje in Prandič je moral prestopiti v skedenj, ker ni imel denarja, da bi plačeval najemnine, njegova žena je pa pustila svoje stvari začasno pri vdovcu. To je tako razkačilo ljubosumnega moža, da je prišel včeraj jutraj k Rajhu, se z njim sprl in ga udaril z železnim batom tako močno po glavi, da je starec kmalu umrl. Prandič so orožniki aretirali.

— **Ko se začne krivne cevi poaspjevati.** deluje uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice za redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojstri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavaх različne vrste »Franz Josefov« grenčice, ker odpravi zastajanje v žilodnem črevesnem kanalu in leno prebavilno ter omili druzičnost živcev. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— **Seja občinske uprave.** V torek 16. t. m. ob 17. bo v mestni dvorani redna javna seja občinske uprave ljubljanske. Na dnevnem redu je med drugim poročilo finančnega odseka o razširjenju trajnjavaške proge, o stavbišču za pomožno šolo v Ljubljani in o stavbišču za zgradbo šolske poliklinike v Ljubljani, poročilo gradbenega odseka o regulacijskem načrtu okolišja telinike in obrtne šole, o prošnji mestne elektrarne za stavbno dovoljenje za transformator itd.

— **Kidanja snega** smo se lotili pošteno prav za prav šele včeraj. Ceste so sicer v glavnem že skoraj vse preorane, popolnoma očiščene so pa le nekatere ob tramvajski progi. Se celo glavni trg in ulice so zameteni, n. pr. Marijin trg je pokrit še z debelo snežno odejo, da avtomobile kar premetava. Najprikladnejši je še vedno po vseh cestah promet s samimi, s katerimi so zamenjali tudi izvoški kočije. Tudi mnogi trotoarji še niso očiščeni in je težko prestopovati, kdaj bodo. Včeraj so kldali tudi sneg z mnogih streh, kar je nujno potrebno ne le, ker so strehe preveč obtežene, temveč tudi zato, da ne bo sneg gmel v celih plazovih s streh ob južnem vremenu. K sreči je še dovolj mrzlo, kajti, aki bi nas prehitelo zdaj južno vreme, bi presenetili Ljubljano pravi pravcati potop.

— **Predavanje prirodnoznanstvene sekcije Muzejskega društva.** V petek 12. t. m. je imela Prirodnoznanstvena sekcija svoj peti redni sestanek, na katerem je predaval g. profesor dr. Lavo Čermelj o sodobni atomistiki. Iz njegovega nad vse zanimivega in poučnega predavanja povzemo naslednje. Kot oče atomistike velja stari grški filozof Demokrit. Začetek prave znanstvene atomistike pa moramo iskati šele v Daltonovi atomski teoriji materije, ki je imela neprecenljiv hvostni pomen za razvoj kemije, ki je dosegla silajne uspehe kot hipoteza o kinetični teoriji plinov in materije sploh ter je bila v svojem polnem obsegu potrjena po interferenčnih slikah z Röntgenovimi žarki. Vzporedno z razvojem atomske teorije materije se je razvijalo in poglabljalo naše znanje o elektriki. Po pojavih elektrizacije, katodnih in kanalskih žarkov in pojavov radioaktivnosti se je tudi elektrika prikazala kot atomistična. Nastal je nauk o elektroni in protonih, iz katerih s. m. m. m. zgrajene atome vseh prvov. Končno se je tudi problem svetlobe, glede katere se je v prejšnjih stoletjih vršil hud boj med korpuskularno in undulacijsko teorijo, razrešil na nepričakovan način. Svetloba (in z njo vsi elektromagnetni valovi

sploh) se enako uspešno lahko smarajo ali kot valovanje ali kot hitro letéča telesa, ki kažejo ista svojstva kakor materialni atomi. Hipoteza svetlobnih atomov, ki jo je Planck sprejel za podlago svojih teorij o kvantih in ki je nujna posledica Einsteineve specialne relativne teorije, nam je odkrila pogled v notranji ustroj atomov. Dualizem svetlobe kot svetlobnih teles in kot elektromagnetnega delovanja se je po zaslugi L. Broglieja vzporedil dualizem materije. Tudi materialna telesa, in sicer naj bodo to elektroni ali protoni ali materialni atomi in molekule, lahko smatramo kot telesa ali kot valovanja. Ta Brogliejeva domneva se je v zadnjih letih izkustveno na najslajnejši način potrdila. Nastala je tako nova mehanika, takozvana valovna mehanika, ki se bavi s pojavi v mikroskopskem svetu in ki nam je obrazilila že marsikak dosedaj še nepojasnjen pojav. Žrtve pa, ki jo je zahtevala od nas nova mehanika, je bila dokaj velika. Absolutna vzročnost, ki je veljala kot glavni princip pri opisovanju pojavov mikrokosma, se je morala v mikrokosmu umakniti statistični verjetnosti. G. predavatelj si je za zanimivo podane aktualne probleme iz sodobne fizike zaslužil res vse naše priznanje in zahvalo.

Specialist za ušesa, nos in grlo

dr. Janko Hafner

se je preselil na Resljevo cesta št 9/1

Ordinira od 10. do 12. in od 3. do 5. ure

Telefon 30-12

— **U Sentjakovski gledališki oder** vpripori danes in jutri popolnoma novo burko v treh dejanjih »Sedem njegovih grehov«, ki je polna imenitne situacijske in besedne komike. V vodilnih vlogah gđ. Wrišcherjeva in gosp. Lavrič, v ostalih vlogah pa sodeluje skoro celokupen ansambel Sentjakovskega odra. Novost tega letošnjega »Slagerja« bo pevska predigra, ki jo izvajata izvrstni kupletist gosp. Danilo Bučar. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj poseti to velezabavno burko. Vstopnice se dobe od pol 20. ure pri gledališki blagajni. — Režijo vodi gosp. Miran Petrovič.

— **U Privatne nameščence** opozarjamo na predavanje, ki ga prirodi to soboto ljubljanska podružnica »Merkurja, društva trg. in priv. nameščencev ob 8. zv. v restavraciji »Novi svet«. Predavanje bo o socijalnopolitičnih določbah novega obrtnega zakona, kotkor prizadevajo priv. nameščence. 115-n

— **U Sokol Vič ponovi** v nedeljo 14. t. m. Medvedovo 5. delo »Pravdo za Pravdo in sree«. Igra je bila v režiji br. Drenovec, člana nar. gledališča igrana na »Svečnicah« pred polno dvorano in je zela veliko priznanja. Vstopnice so v predprodaji pri br. Jelčiču v Rečni dolini in v Sokolskem domu. 103-n

— **U »Čajanka«** — plesna perfekcija je vsako soboto ob pol 21. v Jenkovi šoli — Kazina. — **Nedeljski popoldanski plesni tečaj** od 4.—8. pop. Pouk »Paso-dobek«. Začetniški tečaj vsak ponedeljek ob 20. Posebne plesne ure dnevno. 114-n

— **U Društvo »Soča«** v Ljubljani, naznanja, da predava pri »Levu« gorški rojak, univers. asistent gospod dr. Oskar Reya o svoji doživljajih pri vzponu na najvišjo goro v Evropi, na 4.310 m višini »Mont Blanc«. Predavanje spremljajo skioptične slike. Na to lepo, zanimivo in ne vsakdanje predavanje vabimo ne samo člane in prijatelje društva ampak tudi vse naše goreljubeče planince. Vstop vsem svobodni. Predavateljski odsek »Soča«. 113-n

— **U V kapeli slov. starokatol. cerkve** na Gosposvetki cest št. 9 bo v nedeljo sv. maša ob 9. uri.

— **U Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za dravsko banovino v Ljubljani** ima svoj redni občni zbor v soboto 5. marca 1932 v salonu gostilne Kajfež v Florjanski ulici. Začetek ob 19.30 uri. Dnevni red: 1. Poročilo odbora, 2. Poročilo preglednega računa, 3. Odobritev pravilnika bolniškega sklada, 4. Odobritev pravilnika za dajanje posojil, 5. Predlogi odbora (sprememba društvene naznava, Superzavarovanje itd.), 6. Volitev dveh članov odbora, 7. Volitev dveh pregledovalcev računov, 8. Predlogi članov, 9. Sklepnosti. 113-n

— **U Grafolog Karmah** v Ljubljani. V Ljubljano je prispel in se nastanil v hotelu Soča znanj grafolog Karmah, ki se posebej odlikuje v analizi človekovega značaja. V Ljubljani ostane na potovanju po Jugoslaviji samo nekaj dni. Obiske sprejema ob 8.—12. in od 2.—7.

— **U Žrtve brezposelnosti.** Včeraj okrog 15. se je na poti, ki vodi od sankaljšča proti Bellevueju ustrlil v glavo 21-letni Ivan J., brezposelni delavec iz Most. Naša sta ga akademik Otmar Cvrtin in trgovski sodružnik Vladimir Golob haš v trenutku, ko je opotekale se pobirali samokres, ki mu je padel iz rok. Očitno je imel na men ustreliti se še enkrat. Golob je opazil, da je skril samokres v suknjič in mu ga je naglo vzjel. Tedaj je opazil da fant na sencih močno krvavi. Na vprašanje, zakaj si je hotel končati življenje, je mladenič ravnodušno odgovoril, da mu je malenkost ustrliti. Se. Golob in Cvrtin sta ga odvedla skozi Tirol in ga naložila na sani, ki jih je posejčila neka gospa Poljela sta ga do transformatorske postaje, potem so pa Ivana, ki je tožil, da ga boli glava, prepeljali z reševalnim avtom v bolnico. Njegove poškodbe niso težke. Kroglja ni prebila lobanje in bo lahko Ivan bolnico kmalu zapustil. Varok obupnega dejanja je bila brezposelnost.

— **U Angliško pranje, svetlokanje ovratnikov ŠIMENC**, Koledvorska u. 8.

POZOR!

LJUBITELJI CVIČKA

V RESTAVRACIJI MIKLIČ
dobite izredno dober Društveni
cviček. — Pokusitel

POZOR!

— **U Izjava.** Ker se je radi polemike v »Slovenskem Narodcu« pod naslovom »Rič ki se ženijo« obrnilo že več oseb na naše društvo in prosilo za naznanilo, izjavljamo, da naše društvo ni istovetno niti z Društvom za varstvo ptic pevk niti z Društvom »Zivalica«. Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani.

— **U Današnji in jutranji filmski spored ZKD.** Danes ob pol 15. uri bo predvajala ZKD četrto serijo svojih kulturnih zvočnih filmov. Prvi na sporedu je film »Detektiv mikroskopa«. Izredno zanimiv in poučen film, ki nam nazorno predločuje življenje raznih hroščev in njih pogubno »provarjenje« pod zemljo. »Večni zvok« in »Blisk, grmenje, dež«, sta filma, prikazujejo pojave, ki jih dan za dnem opazujemo v naravi, katerih nastanek pa je navadnemu človeku v podrobnosti neznan. Za smen in zabavo pa bo služil četrti film »Izgubljen raj«, šaloigra v treh dejanjih. V tej šaloigri nastopajo najboljši komiki in vsak se bo pri tem filmu od srca nasmejal in imenito zabaval. — Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici, in sicer ob 14.30 in jutri ob 11. — Nihče naj ne zamudi tega izredno zanimivega in vselega programa. Vsi filmi se predvajajo prvič v Ljubljani ob izredno nizkih ZKD cenah, tako da so predstave dostopne tudi najširšim slojem.

— **U Jutrišnje predstave »Trader Horna«** filma v kinu Matici. Radi ogromne dolžine filma »Trader Horna« trajajo posamezne predstave nad dve uri. Pričetek današnjih predstav je že ob 2. uri in slede predstave ob pol 5. uri, ob 7. in 9. zvečer. Na spremenjenju red predstav opozarjamo ceaj občinstvo. Ker je za film še vedno zelo veliko zanimanje priporočamo vstopnice nabaviti v predprodaji.

— **U Lutkovno gledališče** na Taboru upripori v nedeljo 14. t. m. ob 16. uri: trodejaniko »Čarobna skrinjica ali Gašperček na Atlantskem oceanu«. Pridite polnoštevilo.

— **U Komisija za zaščito civilnega prebivalstva** pred strupenimi plini je imela sredi v Delavski zbornici svojo redno sejo. Predsednik g. prof. arh. Ivan Vurnik je odločil predsedniško mesto z motivacijo, da mu zdravstveno stanje ne dopušča, da bi opravljal predsedniško posle. Za novega predsednika je bil izvoljen mestni fižik g. dr. Mavrič Rus, ki je pa izjavil, da je z delom preobremenjen in da sprejema to mesto samo začasno.

— **U K simfoničnemu koncertu opernega orkestra.** V petek dne 19. t. m. bo v veliki uniojski dvorani II. letošnji simfonični koncert opernega orkestra pod vodstvom ravnatelja Polča Ravnatelj Polč je eden najboljših naših dirigentov, ki z največjo ljubeznijo in do najmanjših podrobnosti izdela vsak spored, ki si ga je dolžni za kak koncert. Posebno pri srcu so mu skladbe klasičnega značaja. Na petkovem koncertu bo izvajal s pomnoženim opernim orkestrom Mozartovo ouverturo k operi Figarova svatba. Ko se je delo vpeljarjalo na našem opernem odru pod njegovim vodstvom, je celokupna naša kritika poudarjala, da je bilo delo posebno v instrumentalnem oziru igrano v pravem Mozartovem stilu. Lahka, melodiozna, neprislilna glasba slavnega mojstra bo prila tudi to pot do polne veljave. Drugo točko koncerta tvori Beethovnova IV. simfonija v B-duru. Odveč bi bilo povdarjati umetniško vrednost simfoničnih del najslavnejšega mojstra vseh časov. IV. simfonija spada med najlepša dela najodličnejšega glasika. Po odmoru sledi Bravničar z dvema svojima najnovejšima deloma »Svirkar za veliki orkester in s svojo Slovensko plesno grotesko. K sklepu je na sporedu Musorgskega ciklusa »Slike z razstave v Ravelovi instrumentaciji. Glasbeni krčiki pritevajo Ravelovo instrumentacijo Musorgskijevih slik k najodličnejšim tovrstnim delom svetovne literature. Delo v Ravelovi instrumentaciji je šele komaj leto dni prosto za splošno koncertno izvajanje. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah v Maticini knjižarni.

— **U Smučarski tečaj** v Ljubljani. S. K. Ilirija priredi počenši s ponedeljkom splošen smučarski tečaj v najbližji okolici Ljubljane. — Tečaj, ki se bo vršil vsako popoldne vodi diplomirani sportni učitelj, absolvent visoke šole za telesno kulturo g. Drago Ulaž. — Zbiralšče v ponedeljek 15. t. m. ob 14. uri na Karlovškem mostu. Prijave so sprejemajo pri tvrdki A. Gorec, palača Ljubljanske kreditne banke in pri blagajni kavarne Europa. Prijavnino v znesku 20 Din je plačati obenem s prijavo. Zelo ugodna prilika z vsakogar, da se priučiti smučanju ob zelo malenkostnih stroških S. K. Ilirija.

— **U Umriši** so v Ljubljani od 5. do 11. t. m.: Fabian Ivan, 55 let, delovodja drž. žel., Resljeva c. 29/1; Vodnik Alojzij, 65 let, posestnik in prevoznik, Vidovdanska c. 4; Stravs Marija, roj. Sterniša, 61 let, obč. uboga, Vidovdanska c. 9; Valenta Julijana, roj. Herode, vd. Role, 71 let, soproga šol. upravitelja v p., Erjavčeva c. 19/1; Gerkman Emilija, 69 let, učiteljica v pok. Poljska c. 16; Polič Dragotin, 41 let, bivši bančni uradnik, Gledališka ul. 7; Lotrič Jernej, 66 let, ključavničarski mojster, Ulka na grad 2; Slovša Franc, 31 let, sla posestnika, Vidovdanska c. 9; Suhadolc Marija, roj. Jakič, 59 let, gospodinja, Vidovdanska c. 9; Wester Avguštin, 89 let, profesor v n. šolski svetnik in po sestnik, Hradskega vas 8; Babnik Marija roj. Lukinovič, 65 let, vdova vodovod in štalaterja, Škofja ul. 15/1; Robič Neža, 68 let, mest. uboga, Japljeva ul. 2 v Ljubljanskih bolnicah so umrli: Schwarzbach

Josip, 56 let, obč. revež, Kamnik; Gorjan Junj, 59 let, pešarski pomočnik, Hrenova ul. 4/1; Jeras Matija, 36 let, posestnik, Šmartno pod Šmarno goro; Plečko Marjan, 17 mesecev, sin carin. služe, Moste, Ljubljanska ul. 3; Ceterja Gasper, 33 let, soprostnik, Davča 47 pri Zeleznicah; Tončič Erna, 18 let, služkinja, Celovška c. 20; Juvancič Pepca, 61 let, delavka tob. tov., Florjanska ul. 22; Jereb Franc, 44 let, alapec, Loka pri Mengšu; Haldin Dara, 26 let, zasebnica, Poljce pri Begunjah; Hutter Joško, 61 let, obč. ubogi, Mozeli, srez Kočevje.

Iz Celja

— **c Razglas.** Ustanovne uprave v mestu Celju se pozivajo, da zanesljivo do 20. februarja t. l. prijavijo tušajšnjemu uradu ustanove, če že prijave niso svojočasno predložili kr. banski upravi v Ljubljani. S prijavo je obenem predložiti prepis ustanovne listine. Nabožnih ustanov, kojih namon obstoji v službi božji in sploh v verskem udeleževanju ni treba prijaviti, pač pa se morajo prijaviti vse druge cerkvene ustanove. — Mestno načelstvo Celja.

— **c Preseleitev trgovine.** Pisarna trgovine s premogom in drvni Franja Jošta se je preselila iz Aleksandrove ulice in poskuje oditi v Celju, Razlagova lica 8, v poslopju mestnega Gremija trgovcev.

— **c Komisija za preizkušnje motornih vozil** in vozačev bo v ponedeljek 22. t. m. dopoldne v Celju vršila izpite motornih vozačev za območje predstoječega mestne policije in sreskega načelstva v Celju. V primeru, da se zanima za polaganje izpita se kak kandidat, ki došel še ni vložil prošnje, naj zadevo nujno uredi, ker zaenkrat se niso predvideni ponovni izpiti in bi se vsakega zamudnika moralo klicati k izpitu v Maribor. Naknadne prošnje naj se vložijo pri predstoječim mestne policije. Istega dne bo komisija vršila tudi preglede onih motornih vozil, za katere se prosi izprečevalo v preizkušnji. Lastniki novih, še ne preizkušenih vozil naj se informirajo v tej zadevi pri omejenem uradu.

— **c »Zivljenje v naših jamah«** je naš slovesni velenapete predavanja, ki ga bo imel v ponedeljek 15. t. m. ob 20. na tušajšnjem vseučilišču v risalni doške meščanske šole v Vodniškovi ulici univ. prof. dr. J. Hadži iz Ljubljane. S spremljevanjem krasnih skioptičnih slik nas bo popeljal predavatelj v naše jame in nam pokazal tajinstveno življenje kraskega in sosednjega ozemlja. Celjani, udeležite se predavanja v čim večjem številu.

— **c Vse lovec iz Celja in okraja** opozarjamo ponovno na izredno važni občni zbor celjske podružnice Slov. lovškega društva, ki se bo vršil jutri popoldne ob 16. v Celju v prostorih hotela »Hubertus« v Gosposki ulici. Pridite polnoštevilo!

— **c Jutrišnji nogometni tečaji** med SK Olimpiem in celjskim kombiniranim moštvom ter med SK Celjem in Atletiki, ki bi se morali vršiti v korist pomožne akcije za siromake in brezposlene v Celju in celjski okolici, sta odpovedani in preloženi na ugodnejši čas. Zaradi novo zapadlega snega je igrišče namreč neuporabno.

Zvočni kino Idea!

Grandiozni film
iz avstrijske zgodovine
General Crack
(Vojak sreče)

Ljubavni roman krasne eiganke in
prince Kristijana
John Barrymore
Marion Nixon

Prizori divne lenote in nepozabne
veličine.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9.
in jutri ob 3., 1/2, 6., 1/2 in 9. uri.

Radioprogram

Nedelja, 14. februarja.

8: Ing. Zupanec: Prasičjereja; 9: Esperantska ura; 9:30: Prens cerkvene glasbe; 10: P. dr. Tominec: Osobnosti velikega tedna; 10:30: Dr. V. Bohinec: Ognjeniki zemlje; 11: Salonski kvintet; 12: Čas, poročila, plošče; 15:15: Dekliška ura; Zena v prvih časih krščanstva (gđ. A. Lebar); 15:45: Citraški trio iz Trbovlje; 16:45: Zaveda Kaiser, igra šentjakovski oder; 20: Cesar Frank: Simfonija D-mol (plošče); uvodna beseda; 20:45: Duetni večer ge. Barot-Golobova in gđ. Mežovc; 21:45: Poročilo o rezultatih eksperimentalne fonetične studije; 22:15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 15. februarja.

12:15: Plošče; 12:45: Druvne vesti; 13: Čas plošče, borza; 17:30: Salonski kvintet; 18:30: Prof. Fr. Pengov: Splošno o arzi; 19: Dr. I. Burian: Časina; 19:30: Zdravstvena ura; 2: Operni dueti, izvajata gg. Gostič in Zupan, solista ljubljanske opere; 20:45: Salonski kvintet; 22: Čas poročila in napoved programa za naslednji dan.

Torek, 16. februarja.

11: Soliska ura: Koncert trbovlskega mladinskega pevskega zbora (prapoci); 12:15: Plošče; 12:45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17:30: Otroški kotiček (Radio-tekla); 18: Citre-solo, gđ. A. Cotič; 18:30: Plošče; 19: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina; 19:30: Dr. Stelc: Glavne razvojne faze v umetnostni zgodovini; 20: Eksperimentalno-fonetični studij (dr. Veber); 20:30: Prens iz Beograda; 22:30: Čas in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Abnormalne zime zadnjih let

Zvišanje temperature Golfskega toka nam prinaša
ostro zimo

Skažena srednja zimska doba leta 1931/32, ko je postalo naenkrat toplo boš za božične praznike, je privedla marsikoga na misel, da v ustroju naše atmosfere zopet nekaj ni v redu, kakor ni bilo v strupeni zimi pred tremi leti, samo da bi bilo zdaj v nasprotnem smislu, piše dr. Alois Gregor v »Narodnih Listih«. Uredništvo se je obrnilo zadnje čase na naše strokovnjake v državnem meteorološkem zavodu v vprašanju, v koliko je letošnja zima abnormalna, kako se da pojasniti ta nenormalnost, ali bo še trajala in kaj bo prihodnje leto. Treba je takoj povedati, da so abnormalnosti letošnje mile zime docela običajne. Pozabili smo, da se računa zimska doba v naših krajih od 1. decembra in konča s februarjem, pozabili smo torej, da smo v decembru čitali v listih poročila o hudem mrazu v večjem delu Evrope, posebno na jugu, o snegu v severni Afriki, ne da bi se zavedali, da so oznanjale meteorološke postaje tudi na našem ozemlju sredi decembra že 25 stopinj mraza in čisto smo pozabili na debel sneg, ki je zapadel v septembru ne samo na gorah, temveč tudi v nižinah (Dunaj). Čisto brez zime torej nismo bili. Razočarala je samo sredina zimske dobe zlasti zaradi pomanjkanja snega.

Admiral Kelly, poveljnik angleškega
vojnega brodnjaka na Daljnem vzhodu.

V vsem mirnem in mrazem pasu na naši zemlji moramo računati z nerednostmi v vremenu najrazličnejših dolgotrajnih nepravilnosti poznamo iz aprilskega vremena, ki pa ne zapuste sledov v povprečnih vremenskih činiteljih, ker ne trajajo niti celo uro. So pa tudi več mesecev trajajoče nepravilnosti, suša, deževje, mraz in vročina, ki pritisnejo svoj pečat ne samo v klimatologiji obdelanim številkam, temveč tudi javnemu življenju.

Ce se zatopimo v zemljevide toplote in pritiska na severni polu čez zimo in poletje, pridemo kmalu do prepričanja, da se ne smemo čuditi kolebajočemu in redko normalnemu stanju vremena posebno pozimi. Viri, ki določajo v veliki meri tudi pri nas v Srednji Evropi rezultirajoči toplotni značaj, so taki, da njihove popolne stalnosti ne moremo predpostavljati. To so zlasti topli Golfski tok in ledena polarna kapa. Moramo pa tudi dopustiti, da je treba največjo toplotno izpremenljivost pričakovati tam, kjer se ti vplivi stikajo in to je vsa Evropa. Zelo važen je vpliv Golfskega morskega toka. E. Ekholm je zarisal na zemljevidu Evrope, kako veliko je povprečno povišanje toplote v januarju v primeri s toploto, dano glede na oddaljenost od ekvatorja. Vidimo, da znaša med Islandom in Skandinavijo toplotni previšek celo 25°C, v vsej severozahodni Evropi znaša nad 10°C, v naših krajih okrog 5°C in še v bližini Črnega morja odpade. To pomeni, da če bi ne bilo tega toplega vpliva, ki ima srednja norveška obala v januarju povprečno temperaturo -25 do -30°C namesto sedanje -10°C; torej bi bila tu grenlandska zima in bi ne mogla živeti

cvetiča mesta, kakor sta Tromsø in Hammerfest. Praga bi imela -7°C namesto -1°C.

To mogočno ogrevanje ozračja nad Evropo preskrbuje kakor znano Golfski tok, ki gre njegova glavna veja iz Mehikega zaliva okrog Azor vzhodno od Islanda tja do Spitzbergov in Nove Zemlje. Hitrost tega »vletoke« v oceanu znaša približno 2-4 km na uro, globok je pa 100 do 200 m. Če pomislimo na kompliciranost smeri v morskimi tokih vobče in če upoštevamo, da jih žene prav za prav veter, ta ventilator, obdajajoč v izvestnih tokih vso zemljo tudi komplicirano, ker se zemlja vrti, moramo priznati, da nepravilnost v temperaturi enega meseca v naših krajih ni nič izrednega, kar bi kazalo na globlje in trajno zlo.

Vzemimo pa za primer ostro zimo 1928/29. Takrat je imela Praga povprečno temperaturo Moskve -11 stopinj C, velik del Evrope pa take razmere, kakršnih bi se morali privaditi, če bi Golfski tok odvrnil od Evrope. O zimi 1928/29 je bilo več mnenj. Glavno iz ne strokovnjških krogov se je nanašalo na vprašanje povratka ledene dobe in pomanjkanja Golfskega toka. Ta bojazen je bila pa odveč. O njeni neutemeljenosti smo se lahko prepričali takoj spomladi 1. 1929, ko so bila znana poročila od drugod, pa tudi sedanje milejšje zime nam to potrjujejo. Ostra zima 1928/29 ni bila splošna. Največjo abnormalnost v februarju 1929, ko je bil dosežen višek zime, je imela Srednja Evropa, severne Alpe od Šumave proti vzhodu tja do Črnega morja. V teh krajih je znašala temperatura 10 do 13 stopinj C pod februarjsko normalo. Že cela zapadna evropska obala je imela normalno temperaturo, krajine okrog tečajja vstevši Grönlandijo, Spitzberge in Aljasko, so pa imele ponekod dobrih 10 stopinj C nadnormalne temperature. Severna obala temperature 10 stopinj nad normalo je bila približno enako velika, kakor 10 stopinj C pod normalo v Srednji in Vzhodni Evropi. Ta rezultat pa ne pričča o povratku ledene dobe, temveč samo o nepravilnosti v razdelitvi temperature. S pojemanjem ali ohlajitvijo Golfskega toka se tudi ni dala pojasniti ta ostra zima, kajti v tem primeru bi bila morala biti najbolj prizadeta baš krajina, ki jo normalno ta tok najbolj ogreva, torej po našem zemljevidu morje med Islandom in Norveško.

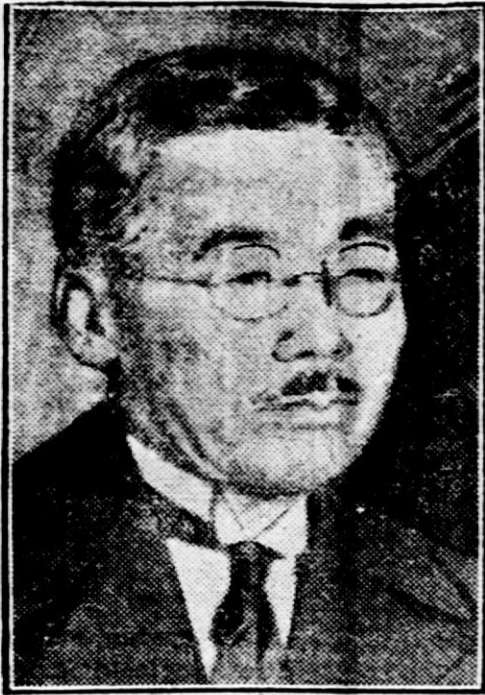
Velik prijatelj Francije Aga Petros Ellour, ki je branil med vojno Sueski prekop pred združenimi turško-nemškimi napadi in je te dni v Toulousu umrl.

Švedski meteorolog Sandström je objavil lani zanimivo opozorilo na vpliv Golfskega toka s posebnim ozirom na zimo 1928/29. Poleti 1928 so poročali iz Amerike, da ima morská voda v Golfskem toku pri Floridi za 5 stopinj C višjo temperaturo kakor navadno. Po Sandströmovem prepričanju je prišla ta topla voda pozimi 1. 1928/29 v oblast južno od Islanda in je povzročila tam znižanje zračnega pritiska. To je pa imelo naravno za posledico izvestni vetrovni sistem, za Evropo pa izrazilo uveljavljanje azijskega visokega pritiska s ponavljajočimi se mrzlimi valovi od severovzhoda proti nam. Poleti 1929 je dosegla topla voda Golfskega toka krajine pri Spitzbergih in polarnem led, ki ga je močno razjedla. Ker je napravila v sledeči zimi jedro nizkega tlaka nad toplim morjem bolj proti severu, kakor v prejšnji zimi, je bila posledica seveda popolna izprememba vremena. Evropa je dobila oceanski zrak z mlo zimo. Poleti 1930 je bil višek toplega toka docela v polarnih krajih. Stopilo se je zopet mnogo letu, kar je omogočilo najti Andrevo taborišče. Od juga se je pa zopet bližala hladnejša voda. Kruta in dolga zima 1930/31 nad Grönlandijo in v okolici, ki ji je podlegel na Grönlandiji nemški geograf A. Wegener, je bila logična posledica vsega tega.

Tako si torej razlagamo, kje in kako je treba iskati močan vzrok, ki narekuje značaj zime v velikem delu Evrope. Sandström pričakuje od sistematičnega in izpopolnjenega proučevanja v tej smeri tudi uspehe v napovedovanju stanja temperature in vremenskih izprememb v Evropi za pol leta naprej. Za nas izvira iz tega primera poučen in presenetljiv zaključek. Povišanje tem-

perature Golfskega toka v srednjih delih oceana prinaša verjetnost ne mile, temveč arktične zime v Evropi po zgladu zime pred tremi leti.

Letošnja srednja doba zime je bila abnormalna zlasti zaradi pomanjkanja snega. Močno nadnormalna temperatura prve tretjine januarja je bila bolj epizoda, kakršna se pojavlja često. V drugi polovici januarja smo pa imeli izredno visok zračni pritisk, kakršnega ni bilo v naših krajih že nad 10 let. Suša letošnjega januarja je bila neposredna posledica mokrih poletnih in jesenskih mesecev.

Bivši japonski fin. minister Inouye, ki je bil te dni nanj izvršen atentat.

Ženske in moški

Mlad angleški študent, ki se zelo zanima za psihologijo, je poslal več sto ljubavnih pism na vse strani in prosil dame, ki jim je pisal, naj odgovore na njegovo vročo ljubezen. Dobil je toliko odgovorov, da se je začela zanimati zanj policija, ker je mislila, da ima opraviti s premetenim sleparjem. Študent je moral na policijo, kjer so ga zaslišali in takoj izpustili, kajti znanstvenega prizadevanja tudi na tem polju oblasti ne smejo ovirati. Študent je doma pisma lepo sortiral in pregledal tako, da je dobil prav zanimiv vpogled v ženska srca.

Iz vsebine odgovorov na svoja ljubavna pisma priobčuje v angleških listih nekatere podrobnosti, ki so zelo zanimive za poznavanje ženskega značaja. Dame baje radi slišijo, da je moški nesrečen, ker se s tem oglašuje v njih sočutje in nežnost, ki se z njo posebno odlikujejo blondinke. Če ne morejo najti primernih besed, da bi v njih izrazile svoja čustva, sežejo po banalnih stihih raznih popevk in šlagerjev. Večina žen bi se rada seznanila z moškim, ki je v njegovem življenju in poklicu nekaj izrednega, česar človek ne najde na vsakem koraku. Angleški študent se je izdal za lastnika čajnih plantaž v Indiji in zato je dobil toliko odgovorov na svoja ljubavna pisma. Splošno se da iz odgovorov sklepati, da ostane ljubezen edina iluzija, ki je žene niti po bridkih izkušnjah in razočaranju ne izgube.

60 kg težka cigara

Cigaro, ki bi jo moral kaditi človek dobri dve leti, je izdelal te dni Spanec Francesco Fonseca. To je največja cigara na svetu, kajti dolga je 2 in pol metra, tehta pa nad 60 kg. V obsegu meri 45 cm. Iz tobaka, ki ga je porabil Fonseca za to orjaško cigaro, bi bil lahko izdelal 12.000 navadnih cigar. Fonseca noče povedati, kako se mu je posrečilo izdelati tako veliko cigaro. Znano je samo, da jo je delal štiri mesece. Za svoj trud je dobil veliko nagrado sevillske razstave, ki mu je pa niso mogli izročiti, ker je že poprej umrl. Z orjaško cigaro je imel Fonseca mnogo dela, kar je razvidno že iz tega, da so vsi listi tobaka enake barve. Človek, ki pokadi na dan 20 navadnih cigar, bi rabil celih 18 mesecev, da bi pokadil tega orjaka med cigarami. Seveda bi pa moral imeti trikrat tako velika usta, kakor jih ima navaden kadilec, če bi hotel to cigaro sploh kaditi.

Drage večerje

Sodišče v Budimpešti se je pečalo te dni s tragikomичnim primerom nesrečne ljubezni višjega knjigovodje M. Frieda, čigar nevesta je zahtevala poleg druge odškodnine tudi protivrednost za mnoge večerje, ki jih je bil deležen za ljubljene knjigovodja pri njenih roditeljih. Fried se je bil do ušes zaljubil v neko lečeno ženo. Kmalu sta se zaročila in potem je prebil zaljubljeni knjigovodja vsak večer pri njenih roditeljih, kjer je navadno ostal tudi na večerji. Vse je šlo dobro, bogate večerje so zaljubljenemu močno dobro tekline, srečen in zadovoljen je bil do dneva, ko je zvedel, da se je izprehajala njegova izvoljenka dopoldne, ko je bil on zatopljen v številke, z nekim zavarovalnim agentom.

Fried je zaroko takoj razdril, nevesta je pa odgovorila s tožbo na povračilo škode, in sicer za večerje, ki jih je bil deležen ženini pri njenih starših, za nevestino opremo, pohištvo in druge datke v zvezi s predstojajočo poroko. Zahtevala je celo obresti od posojila, ki so ga dobili njeni starši v banki za opremo in najemnine stanovanja bodočih zakoncev. Pred sodiščem se je nevesta zagovarjala, da se je sicer izprehajala z zavarovalnim agentom po mestu, da pa nima z njim ljubavnega razmerja. Fried je pa ugovarjal, da se je svoji ne-

vesti za večerje že revanžiral, saj sta bila večkrat v gledališču in slaščičarni, a podaril ji je tudi lep prstan. Galantno sodišče je pa priznalo tožiteljici 846 pengő za večerje in 400 pengő za opremo, ki jo pa lahko Fried vzame. Mož pa ni bil zadovoljen s temi računi in je prijavil vzklic.

Španski jezuiti se selijo

Ko je potekel 24. januarja določeni 10-dnevni rok, je bilo v Španiji oficijelno konec jezuitskega reda. Večina španskih jezuitov se namerava izseliti. Mnogi se preselijo v Francijo in Belgijo, nekateri tudi v Ameriko in na Japonsko. Oni jezuiti, ki hočejo ostati v Španiji, so se zatekli iz samostanov na fare in k pobožnim katoličanom, samo na jugu, kjer je ljudstvo najbolj ogorčeno proti njim, so skoraj docela izpraznili kraj ter pobegnili na sever ali pa v inozemstvo. Posebno v Loyolu, rojstni kraj sv. Ignacija, ustanovitelja jezuitskega reda, je prišlo že mnogo njegovih učencev, da izkoristijo velik ugled, ki ga uživajo tam jezuiti. Tudi v Navari in baskijskih krajih, kjer imajo mnogi prebivalci med jezuiti sorodnike in prijatelje, je izzval dekret o razpustu reda veliko razburjenje in nezadovoljstvo; jezuiti, ki so se zatekli tja, so sprejeli z odprtimi rokami.

Upravo podzavljenegeta imetja jezuitskega reda je poverila vlada posebni odboru pod predsedstvom mladega profesorja Demofila de Buen Lozana. Zadnje dni so se vršile v mnogih jezuitskih samostanih, cerkvah in kapelah poslovilne službe božje, ki so privabile mnogo vernikov. Po službi božji so povsod cerkev zaprli in odstranili z oltarjev relikvije, jezuiti so pa odločili kute in obleki navadna duhovniška oblačila. Eden najlepših jezuitskih samostanov na svetu je samostan Sarria pri Barceloni, ki so ga morali jezuiti tudi izprazniti in ki bo služil odslej prosvetnim namenom.

Admiral princ Fushimi, novi šef
glavnega štaba japonske mornarice.

Pozdravljanje nekdanj

Pozdrav prvotno ni imel prijateljskega pomena. V pradavnih časih se je moral človek bati za svojo varnost. Od vseh strani so mu pretile nevarnosti in zato ni čuda, da je bil proti vsakemu nezaupljiv. Če je naletel na močnejšega, je pokazal vsaj s kretinjo, da ga ne misli napasti, temveč da se mu rad ukloni. Ostanke te navade vidimo še zdaj v naših vsakdanjih frazah »vaš udani«, »sluga sem«, »sluga ponižen« itd. Tako vidimo, da je pozdrav v svoji prvotni obliki nekakšna samoobramba, potrebna človeku v neprestani nevarnosti. Šele pozneje je dobil pozdrav prijateljski značaj.

Pa tudi naš najnavadnejši način pozdravljanja — odkrivanje — je še v zvezi s ponižnostjo, odnosno s strahom pred močnejšim. Pri nekaterih primitivnih narodih velja še zdaj odkrivanje gotovih delov telesa za izraz strahu in ponižnosti. Evropci so pravočasno doleteli v ta namen glavo. Izkazovati čast pa ni v bistvu nič drugega, nego zavedno samoponiževanje, da se človek, ki mu to velja, čuti v svojem dostojanstvu povišanega. Ko je viteštvo sestavilo svoj častni kodeks, je dobilo pozdravljanje določene oblike. Odkrivali so se ljudje prvotno samo družabno ali politično visoko stoječim. V deželi trubadurjev, kjer so na lepo vedenje zelo pazili, so pozdravljali z odkrivanjem tudi dame in kdor bi bil govoril z damo pokrit, bi bil proglašen za neotesanca. Bili so časi, ko so se odkrivate tudi dame. Šele v 17. stoletju so nehali polagati tako veliko važnost na stanovsko razliko in pozneje so se odkrivali tudi sebi enakim ali nižje stoječim.

Nankin

Sedež južnokitajske vlade, ki se je preselila zdaj v Laiojan, Nankin ali Čang-Ping, leži 40 km od izliva reke Jance in 310 km po železnici od Šanghaja. Nankinško pristanišče se imenuje Čhsia-Kuan. Tu se konča železnica Nankin-Sanghaj in vlak prepelje na drugi breg do vasi Pukou, kjer se začne železnica proti Tian-Dzinu. Do konca 14. stoletja je bil Nankin glavno mesto Kitajske in štel je 800.000 prebivalcev, tako da je veljal za največje mesto na svetu. Takrat je obdajal mesto 33 km dolg zid.

V Nankinu je zdaj mnogo krasnih palač in hramov, med njimi tudi znana 9-nadstropna porcelanasta palača. Zdjaje Nankin 400.000 prebivalcev. Mesto

je velikega vojaškega pomena, kajti tu so bile zbrane zadnje čase najboljše kitajske čete. Če bi Japonci zasedli Nankin, bi postali gospodarji vse srednje Kitajske in imeli bi v rokah važno železniško križišče. Za mestom je tako zvana »Skritna gora«, znamenita po grobnicah dinastije Mingov na južni strani, na vzhodni pa po Sunjatsenovih grobnici, ki vodi do nje 365 stopnic.

Henri A. Wilden, francoski poslanik
na Kitajskem.

Pomen velikosti v naravi

V naravi je glede na nevarnost privlačnosti zemlje zanimivo razmerje med ploskvijo in težo živih bitij. Čim manjše je živo bitje, tem večje je razmerje njegove ploskve do teže, kajti površina raste v kvadratu, a teža v kubu. Veliki afriški slon tehta približno milijonkrat toliko, kakor miš, a njegovi dolžinski razmeri so stokrat večji. Zelo lahek račun nam dokazuje, da bi imela enaka teža materijala stokrat večjo površino, če bi izpremenili slona v milijon miši.

V brezračnem prostoru padajo vsi predmeti brez izjeme s konstantno povečano hitrostjo. V naravi pa prihaja v poštev odpor zraka. Ta odpor je odvisen od ploskve, ki na njo deluje. Miš lahko vržemo v še tako globoko jamo, pa pada na dno sicer omamljena, toda cela. Mačka ali pes bi se ubila. Človek bi se ubil, obenem bi pa obležal razmesarjen. Če bi pa padel v isto jamo konj, bi ostali od njega samo najtšri deli kosti. Velikost je važna tudi pri regulaciji toplote. Na vsak gram teže bi izžarevala tako velika miš kakor je slon samo en odstotek toplote, ki jo izžareva normalno velika miš. Zato morajo majhne živali na svojo velikost jesti razmeroma mnogo več, da izravnavajo ta previšek toplote izgube.

Velik pes, ki tehta recimo 22,5 kg, potrebuje na vsak kilogram svoje teže samo četrtino one količine hrane, ki jo mora dobiti majhen pes, težak 3,5 kg. Čebela bi pa potrebovala 500-krat toliko hrane. Zato čebela ne more biti toplokrvna. Tu imamo tudi odgovor na vprašanje, zakaj majhni sesalci in ptice ne morejo tako daleč proti severnemu in južnemu tečaju, kakor večji. Najmanjši sesalec na Spitzbergih je lisica. Zato tudi težko najdemo kolibrija, ki bi mogel živeti drugje, kakor v tropskih in subtropskih krajih. Iz podobnega razloga so ušesa in drugi štrleči deli, ki povečujejo površino telesa, v hladnem podnebju majhni, v vročih krajih pa znatno večji in imajo tudi več žilic. To se lepo vidi zlasti pri afriškem slonu. Če nategne ušesa, doda svojemu telesu 15% površine, da lahko izhlapeva tem več toplote.

Robinzonka na pustem otoku

Ze več let krožijo po avstralskih pristanških govorice, da živi med domačini severoavstralskih otokov bela žena, ki je edina preživela katastrofo jahte Douglas Mawson. Zdjaj so končno organizirali rešilno ekspedicijo, ki bo iskala moderno Robinzonko na otokih in celini vzhodno od Port Darwina. Ni namreč izključeno, da so govorice utemeljene in da se je že od leta 1923 pogrešala žena res rešila v zalivu Serpentaria po katastrofi ladje Douglas Mawson. Ko so iskali potopljeno ladjo, se je izkazalo, da sta se po pripovedovanju domačinov res rešili dve beli ženi. Znano je, da so bile na krovu potopljene ladje ženske, in vse kaže, da gre za neko mater in njeno devetletno hčerko. Divjaki so baje odvedli obe ženski na osamljeni otok, mater so umorili, hčerki pa prizanesli. Zdjaj bi bila stara že 18 let. To potrjujejo tudi prebivalci otoka.

Del morja, kjer leži otok, ki je na njem belo dekle v ujetništvu divjakov, je skoraj še neraziskan in tudi o običajih otočanov civilizirani svet še nima točnih vesti. Znano je, da spada plemo, ki je ugrabilo s potopljene ladje mater in njeno hčerko, med naga plemena, živeča na otokih severne Avstralije. To bo eno najprimitivnejših avstralskih plemen, ker še ne pozna niti najprimitivnejšega poljedelstva, niti živinorej. Tem težje bo torej rešiti iz rok tega plemena nesrečno ujetnico.

Pri zdravniku.

— Milostiva, saj ni tako tragično, kakor se vam zdi. Gotovo se zopet kmalu poročite.

— Ali pomeni to snubitev, gospod doktor?

— Milostiva, mi zdravniki zdravila sicer predpisujemo, sami jih pa ne rabimo.

K razorožitveni konferenci v Ženevi. Ne-ki ženevski list je afiširal po mestu plakate z naslovom: »V Ženevi nova razorožitvena konferenca — Japonci pa bombardirajo Nankin.«

VISOKOPRITLICO HISO
skoraj novo, v sredini zdravilišča Straža - Toplice — prodam radi družinskih razmer. — Ponudbe na naslov: Josip Stravs, Toplice pri Straži, Dolenjsko. 884

PRIMA BUKOVA DRVA
suha, cela Din 115.—, žagana Din 125.—, klana Din 135.— m³ dostavljena na dom. Putrich, Dolenjska cesta 6. 891

MED
zajamčeno pristen, ho-
jev za bolne na pljučih, adjov
za pecivo, cvetlični in žajbljev
nudi »Društvo čebelarov«, Ljubljana, Vošnjakova ul. 4, v bližini gostilne »Novi svet«. 21/T

Najcenejši nakup
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14. 22/T

SPREJEMA SE NASEKA-
VANJE IN BRUSENJE
cirkularjev, tračnih, gater- in drugih žag. — Se priporoča Lončar, Celovška cesta 43. 882

ZEMLJISCE
2 ha blizu mesta Brežice in Catežkih toplic, pripravno za zgradbo hiše, po ugodni ceni naprodaj. Ponudbe na naslov: Ojsteršek, Radeče št. 26. 864

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V globlji žalosti naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem prežujno vest, da je naš nadvse ljubljeni soprog, oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Anton Ložar
mizar drž. želez.

dne 12. t. m. po kratki, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 14. februarja 1932 ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Hranilniška cesta št. 9, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. februarja 1932.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI.

STROJEPIŠNI POUK
novi večerni tečaji za začetnike in izvežbance. Vpisovanje ob torkih in sobotah od 6. do 8. ure zvečer. Solnina nizka. — Christofov učni zavod, Domo-branska cesta 7/L. 712

KLAVIRJE PIANINE
inozemskih svetovnih znamenitih nudi najugodnejše Muzika Sv. Petra c. 40. 18/T

HOTEL
na Gornjem Jadranu je napro-
daj. Ima 12 na novo opremlje-
nih sob s tekočo vodo. Napro-
daj je radi preselitve pod zelo
ugodnimi pogoji. Pojasnila da-
je lastnica hotela Zagreb Senj. 883

VELIK ZASLUZEK
Za mojih 80 raznih patentira-
nih novosti, ki se zelo lahko po-
vsod razpečavajo, iščem v vsej
državi sposobne in poštene za-
stopnike, katerim nudim mož-
nost izvanredno velikega zaslu-
žaja. Dopise na: Trgovska
kuća »Patent Universals«, Djor-
dije S. Stefanović, Beograd, Lo-
mina ul. br. 39. 885

AUTO LIMUZINI
Ford 1931 in Essex 1930, vože-
ne 15 tisoč, v brezhibnem sta-
nju, ugodno naprodaj. Dopise
pod »Ugodnost 867« na upravo
»Slov. Naroda«. 855

ČEVLJI
na obroke
»TEMPO«, Gledališka 4
(nasproti opere) 19/T

MREŽE ZA POSTELJE
izdeluje najceneje točno po na-
očilu ter jih sprejema tudi v
popravilo v lesenih in železnih
okvirjih tvrdka Pavel Strgulce.
Ljubljana, Gosposvetska cesta
št. 13 (Kolizej) poleg skladi-
šča »Alko«. 125/L

MODROCE
afrik, vsakovrstne zimnate, oto-
mane, najnovije couch zofe po
ugodnih cenah kupite pri tapet-
niku

Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg 2

ŠTIRISOBNNO STANOVANJE
prestorno, z vsemi pritlikina-
mi, s sobo za služkinjo, kopal-
nico, plinom in elektriko, po-
leg opere oddam s 1. majem.
Naslov v oglasnem oddelku
»Slov. Naroda«. 855

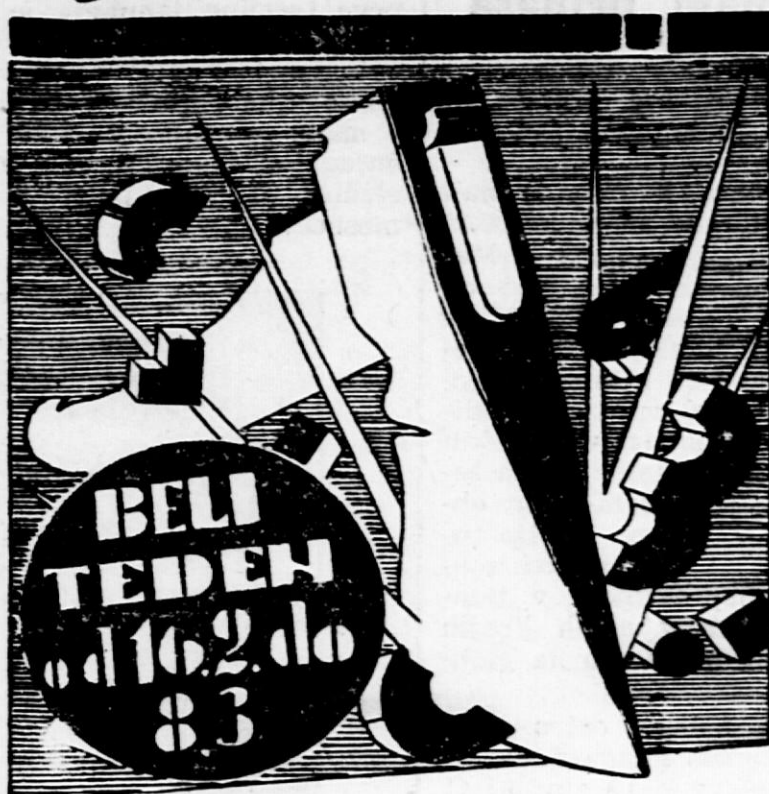
KLAVIRJI
Preden kupite klavir, si oglejte
mojo bogato zalogo prvovrstnih
klavirjev. — Prodajam najce-
nejše, na najmanjše obroke, z
garancijo. — Strokovnjaško
popravilo in čisto uglaševanje.
Najcenejša izposojevalnica.

WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 5 Rimska c. 2

REGISTIN

Nov poklic
za dame in gospode z
ureditvijo strojnega ple-
tenja doma. Zajamčen
zslužek okoli Din 1500
mesečno, ker napleteno
blago prevzamemo; pla-
čamo trud za pletenje in
dobavimo prejo za prede-
lanje. Pišite po brezplač-
ne prospekte še danes
na: Domača pletarska in-
dustrija Nr. 11 Josip Ka-
liš, Maribor, Trubarjeva
št. 2.

Beli teden

Šifon - platno :

šifon trpežen, 80 cm širok	m	6.75
šifon angleški 1a kval.	m	9.50
šifon najfinejši	m	11.—
Kockasto blago za brisače	m	7.75
Damast za namizne prte	m	22.—
Platno za rjuhe 150 cm šir.	m	19.50

Čipke :

Čipke 1 do 2 cm široke	m	0.75
Čipke 3 do 4 cm široke	m	2.—
Čipke 4 do 5 cm široke	m	3.—
Čipke 7 cm široke	m	5.—
Perilni zobci in porte	m	0.75

Brisače - cunjje :

Frotirke 1a kvaliteta	11.50
Frotirke najfinejše	22.—
brisače iz kockastega blaga, bele	9.—
brisače za kuhinjo iz kockastega blaga	7.—
Cunjje za prah, flanela	4.—
cunjje za prah, zelo trpežne	8.—
Cunjje za kuhinjo, 1a platno	12.50
Prti, garnitura	95.—

Robci :

Beli in barvasti, komad	1.80
Robci s čipko Din 5.—	3.50
Robci z ajouro, tucat 38.—	34.—

**— teden ugodnega nakupa! Po-
trudili smo se ter nudimo kljub
neverjetno nizkim cenam le
kvalitetno blago!**

Damsko perilo :

Dnevne srajce iz šifona in čipko	13.75
Damske srajce z vložkom in čipko	29.—
Kombineža krilna, batist šifon, čipka	35.—
Kombineža, svileni popelin s široko čipko	56.—
Kombineža hlačna, svileni batist, čipka	24.—
Kombineža hlačna, batist šifon, šir. čipka	32.—
Spalna srajca s čipko	34.—
Spalna srajca iz bat. šifona z lepim vez.	68.—
Predpasnik batist, s čipko	24.—

Trikotaža :

Hlačke, svileni flor v vseh barvah	16.—
Hlačke svilene v vseh barvah	17.—
Kombineža, svileni flor v barvah	25.—
Kombineža, svileni tricot, krilna	35.—
Hlačke, čista volna	29.—

Bluze - pyjame - obleke :

Bluza iz 1a flanele, najnovjši kroj	39.—
Bluza iz cefirja, najnovjši kroj	49.—
Bluza, imitacija surove svile, najnov. kroj	68.—
Bluza, svileni Maroccan, najnovjši kroj	175.—
Pyjama iz vzorčaste flanele	84.—
Pyjama iz svilenega popelina	128.—
Halja iz modne flanele	128.—
Halja, pralni baržum	136.—
Obleke volnene tweed in enobarvne	190.—

Pletenine :

Damski pullover, čista volna	39.—
Damska bluza volnena s fishu	78.—
Damska vestica Din 78.—, d. obleka plet.	160.—

Svila :

Crèpe georgette v vseh barvah	m	45.—
Crèpe de chine v vseh barvah	m	49.—

Za gospode :

Ovratniki trdi in mehki	3.—
Samoveznice pletene	8.50
Srajce zefir z 2 ovratnikoma	39.—
Srajce najfinejši zefir Din 79, Din 59 in	49.—
Hlače spodnje, kratke iz gradla	26.—
Spalne srajce iz 1a šifona, kompletne	75.—
Pyjame 1a zefir	130.—
Suknjiči domači iz volnenega blaga	250.—
Pulloverji sportni	65.—

**Pošiljamo
po povzetju
Za neugajajoče
vrnemo denar
Neobvezen ogled
blaga v trgovini!**

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob izgubi našega nenadomestljivega strica, gospoda

Antona Vodnika - Možine

posestnika in prevoznika

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Josipu Demšarju, ki je našega blagopokojnika tako lepo pripravil za pot v večnost, č. duhovščini žup. sv. Petra, ki ga je spremljal na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. dr. Fr. Misu za njegov požrtvovalni trud v času bolezni, članom Sokola I., ki so mu na tako lep način izkazali zadnjo čast in pevskemu zboru ljubljanskega Zvona za ganljive žalostinke.

Nadalje se zahvaljujemo vsem sosedom, njegovim tovarišem, ki so se udeležili v tako častnem številu pogreba, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, kakor tudi zadrugi izvoščkov in avtotaksijev.

Končno naša topla zahvala vsem, prav vsem, ki so dragega nam pokojnika spremlili v tako obnem številu k večnemu počitku.

Vsem, prav vsem Bog povrni!

V Ljubljani, dne 9. februarja 1932.

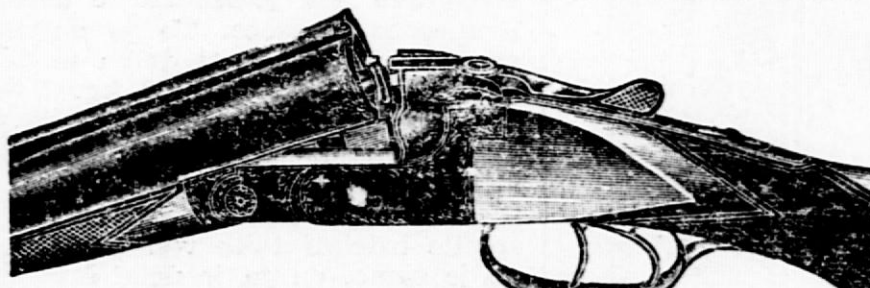
Zalujoči ostali.

**Zopet so prispele
nove plošče!**

Za malenkostno odškodnino si jih
lahko izposodite pri

ŠLAGER

LJUBLJANA, Aleksandrova c. 8
MARIBOR, Gregorčičeva ulica 20

ovske puške, floberte, brovning pištole, tovske in ribiške
potreb...

F. K. KAISER, puškar
LJUBLJANA Kongresni trg 9

VEČ SODOV

od tiskarske barve ceno naprodaj. Ogle-
dajo se v »Narodni tiskarni«

Grafolog

Karmah

sprejema od 8. od 12.
in od 2. do 7. ure
v hotelu »SOČA«

Izdelujejo se naj-
novejši modeli o-
troških vozičkov,
razna najnovjša
ivokolesa, šivalni
stroji in motorji.
Velika izbira. Naj-
nižje cene. Cenilo
franko.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozič-
kov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

**Najcenejše vezanje perila, zaves, mono-
gramov pri**

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(POLEG HOTELA ŠTRUKELJ)

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje. — Na izbiro krasno
predtiskanih prtičih po izredno nizkih cenah.

Albert Sorel:

Čudodelni zdravnik

Roman

— Kaj pa vi, gospod baron z gospo-
dično sestro in gospodično hčerko?
— Mi ji ne bomo mogli pomagati, —
je odgovoril baron.

Napravil je nekaj korakov po sobi
in se zopet vrnil k zdravniku.

— Ne vprašujte me več, gospod, in
verjemite mi. Mi sami ne bomo kos tej
nalogi. Nujno potrebujemo vas. Bogat
sem... zahtevajte, kar hočete...

— Imam svoje poslanstvo, svoje de-
lo, — je ugovarjal Chebsky.

Vrata so se odprla.

— Vstopi, Emma, — je dejal Ro-
fosse. — Vstopi in poskusi pregovoriti
gospoda; zapustiti nas hoče, čeprav bi
mogel izlečiti mamo.

— Gospod, — je ugovarjal Cheb-
sky.

Emma ga je nežno in proseče pogle-
dala. Grudi so se ji dvigale, solze so ji

zalile oči; prišla je zdravnika za roko.

— O, gospod! — je zašepetala.

Toda ihtenje ji ni dalo govornosti.

Chebsky jo je opazoval in se nekam
čudno smehljaj; povedila je oči in de-
bela solza ji je zdrknila po licu.

— Naj bo, ostanem ali pa vsaj pre-
ložim odhod, — je dejal Chebsky.

Rofosse ga je hotel prijeti za roko.

— Počakajte — počakajte z zahva-
lo, saj je še nisem zaslužil, — se je na-
smehnil Chebsky.

Potem je pa nadaljeval z naglim,
ukazujočim glasom, kakor da se mora
sam prisiliti k miru in pozornosti.

— To je torej sklenjeno. Poskusiti
hočem z lečenjem. Sicer me bo pa to
zanimalo tudi iz čisto znanstvenega vi-
dika. Najprej vas pa priporočam opozoriti
na svoje pogoje. Zahtevam namreč:

— Vse, kar hočete... je dejal Ro-
fosse.

— Slepo pokorščino... Brez moje-
ga dovoljenja ne sme nihče v grofščino
sobo. Strežnica sploh ne sme prestopiti
praga njene sobe, to je robata in zabi-
ta ženska, bolnica se je boji. Če ne do-
sežem uspeha, ki se ga naadam, vas
bom prosil, da vzamete k baronici re-
dovnico, ki jo izberem sam; najraje bi
pa imel pri nji vašo staro služkinjo

Gauberge in zdi se mi, da bi lahko sama
opravila vse.

— Te pogoje bomo vesto izpolnje-
vali. Zdaj mi pa povejte vse, kar se ti-
če mene...

— Od vas, gospod baron, zahtevam
samo malo gostoljubnosti in pa konja,
da se bom lahko izprehodil po okolici.

Potem se je opravičil, da mora še
pisati in da je že truden; poklonil se
je in odšel v svojo sobo.

Emma je po njegovem odhodu obje-
la očeta, rekoč:

— Izleči jo, papa, boste videli, ma-
ma je spala...

— To je res čuden mož, — je dejal
Rofosse; — toda dosegel je uspeh in
jaz mu zaupam. Škodovati tvoji materi
gotovo ne bo mogel, poskusimo pa le,
če se da kaj storiti.

— Bala sem se, da ne bo hotel ostati
pri nas... Kako dobri ste, da ste ga
zadržali.

— Ali boš vesela, če mamica ozdra-
vi? — je vprašal stari in objel hčerko.

— Ah, papa, življenje bi dala za to!

— je zašepetala v odgovor.

— Imela jo boš raje kakor mene, —
je dejal skoraj osorno.

— Ne, pač pa enako. Moje srce je
dovolj veliko za vaju oba. a zdaj je v

njem prazen kotiček in to me zelo bo-
li...

Pritegnil jo je k sebi in jo krepko
objel. In baš tedaj mu je posijal v obraz
žarek zahajajočega solnca. Iz sosedne
sobe so se začeli koraki. Vstopila sta.
Athenais in Fontemors.

— Kaj pa to pomeni? — je vpraša-
la gospodična srdito. — Prav kar sem
videla ženo Marcialo; pravila mi je, da
ji je zdravnik prepovedal hoditi v Ge-
novafino sobo. Odšla sem sama tja po-
gledat, kaj se je zgodilo; in v Genove-
fini sobi sem našla Gauberge z njenim
žandarmskim pogledom.

— Nisem imel časa, da bi ti bil to
povedal, — je odgovoril Rofosse. —
Pravkar je bil zdravnik tu. Sporazume-
la sva se o vsem.

Emma se je v strahu ozrla na oče-
ta; potem se je pa ozrla na teto. Bala
se je prepričala, da se vedela, da se oče-
tov gnev vedno konča s težno zmago.

— Genovefa je bila vso noč sama, —
je dejala Athenais. — Ob petih zjutraj
je bila pri oknu in dajala je znamenje.
To je grozno. Tako se lahko še ubije, je
dejal doktor Dubois.

— Govoril sem z doktorjem Cheb-
skym, — je pripomnil baron. — On ho-
če poskusiti izlečiti jo; on ima svoj na-

čin lečenja, ne smemo se vmešavati v
njegov delokrog.

— Kaj ostane tu? — se je začudila
Athenais.

— Da, nekaj dni, kolikor bo pač tre-
ba; sam sem ga prosil, naj ostane.

— Ta te sleče!

— Saj ničesar ne zahteva.

— Hm, — je zamrmral Fontemors,
— ta si bo dal mastno plačati! Kdo
vam jamči, da ni slepar?

— Njegova izričevala, — je odgo-
voril Rofosse.

— Ta si je lahko preskrbel, saj je
prispeel od daleč, — je ugovarjal Fon-
temors.

— Pa tudi njegovo vedenje izklju-
čuje vsak dvom, — je nadaljeval bar-
on. — Odpeljati se je hotel že snoči,
potem pa davi... Komaj sem ga zadr-
žal.

— No, to mora biti pa res navihani
dečko, — je zamrmral Fontemors.

— Kaj pravite? — je zakričal bar-
on, ki se je bil že začel jeziti.

Athenais je položila Fontemorsu
roko na ramo; mož je snel očala, se
obrnil in molčal.

— Ti si gospodar, — je dejala Athe-
nais strupeno, — lahko nas vse kom-
promitiraš.

— Kako to?